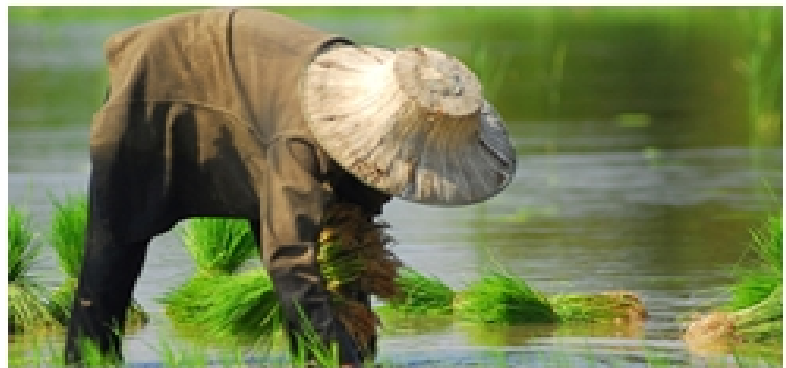

รายงานผลการสำรวจความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนใน
เขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555

ฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผลแผนงานโครงการ
กองแผนและงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
โทร. 0 4323 9256 Fax 0 4323 6793

-ก-

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนเศรษฐกิจ สังคม การเมือง รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ

องค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นองค์กรของรัฐรูปแบบหนึ่งมีหน้าที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน ดังนั้น เพื่อให้มีข้อมูลความต้องการของประชาชนในการพัฒนาและรับทราบสภาพปัญหาของประชาชน จึงได้สำรวจความคิดเห็นของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่นเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารสรุปผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นฉบับนี้ จะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ที่สนใจและนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

ฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผลแผนงาน/โครงการ

กองแผนและงบประมาณ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ธันวาคม 2555

	หน้า	
คำนำ	ก	
สารบัญ	ข	
บทที่		
1	บทนำ	
	หลักการและเหตุผล	1
	วัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผล	1
	ความสำคัญของการติดตามและประเมินผล	1
	ขอบเขตการติดตามและประเมินผล	1
	ระเบียบวิธีการติดตามและประเมินผล	2
	นิยามคำศัพท์	2
2	วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
	แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด	3
	แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา	8
	แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน	11
	แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น	14
3	ระเบียบและวิธีการติดตามประเมินผล	
	ประชากร	17
	เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล	17
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	17
	การวิเคราะห์ข้อมูล	17
	การนำเสนอ	18
4	ผลการติดตามและประเมิน	19
5	สรุป อภิปราย ข้อเสนอแนะ	33
	บรรณานุกรม	
	ภาคผนวก	

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง และเป็นไปตามประกาศคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลงวันที่ 13 สิงหาคม 2546 ข้อ 2 (1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและประสานการจัดทำแผนจังหวัด โดยการสร้างและพัฒนาระบบการประสานแผนการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและประสานการใช้จ่ายงบประมาณในการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีความสมดุลและคุ้มค่าทางเศรษฐกิจและตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนเศรษฐกิจ สังคม การเมือง

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ มีพื้นที่ต้องดูแลทั้งจังหวัด รวมทั้งให้การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น มีบทบาทและอำนาจหน้าที่เพิ่มขึ้น ทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านการจัดการระเบียบชุมชน/สังคมและด้านการวางแผนฯ ต่างๆ เพื่อนำไปสู่การใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงได้จัดโครงการติดตามและประเมินผลการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น

2. วัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผล

1. เพื่อทราบปัญหาความต้องการของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการจัดระบบบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเอง
3. เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการพัฒนาท้องถิ่น

3. ความสำคัญของการติดตามและประเมินผล

1. ทำให้ทราบความต้องการของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ว่าต้องการจะพัฒนาสิ่งใด
2. นำผลจากการตรวจติดตามและประเมินผลโครงการ เป็นข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตลอดจนการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ให้ส่วนราชการ ภาคเอกชน บุคคลทั่วไปได้ทราบ

4. ขอบเขตการติดตามและประเมินผล

1. ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น จำนวน 26 อำเภอ
2. ในเชิงระยะเวลา คือ ทำการติดตามและประเมินโครงการติดตามและประเมินผลการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ 2555 ตั้งแต่เดือนมิถุนายน - กันยายน 2555

5. ระเบียบการติดตามและประเมินผล

1. ใช้ระเบียบการติดตาม ด้วยวิธีเชิงปริมาณ โดยใช้เกณฑ์การวัดระดับความต้องการและปัญหาของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่นในการประเมิน
2. ระเบียบสถิติที่ใช้ในการประเมิน ใช้เกณฑ์ความถี่ของคะแนน และจำนวนร้อยละในการเปรียบเทียบ โดยใช้โปรแกรมประเมินผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ประชากร** หมายถึง ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น รวม 26 อำเภอ
2. **องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** หมายถึง องค์กรบริหารส่วนจังหวัด องค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาล กรุงเทพมหานครและการปกครองพิเศษเมืองพัทยา ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง องค์กรบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
3. **ความพึงพอใจ** หมายถึง ระดับความพึงพอใจ ตามทัศนคติ ความคิดเห็น ความรู้สึกนึกคิดของประชากรที่ได้จากแบบสอบถามที่ทำการประเมินผลนี้
4. **การพัฒนา** หมายถึง มีความเจริญ มีการเติบโต ความก้าวหน้า ความรุ่งเรือง มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น
5. **การมีส่วนร่วม** หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ตั้งแต่การเสนอโครงการ ประโยชน์ที่ได้รับ การแสดงความคิดเห็น, การติดตามและประเมินผล
6. **ความคิดเห็น** หมายถึง ความรู้สึก นึกคิด ที่แสดงออกมาในรูปแบบของปัญหาความต้องการและอื่นๆ
7. **ปัญหา** หมายถึง สภาพที่เป็นจริงที่มีผลกระทบ เป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิตของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น
7. **ความต้องการ** หมายถึง สิ่งที่ยากได้ อยากพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การติดตามและประเมินผลโครงการสำรวจความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ในยุคของการเปลี่ยนแปลงจากประชาธิปไตยแบบตัวแทน เป็นประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม โดยเฉพาะภายใต้รัฐธรรมนูญใหม่ที่กล่าวถึงกระบวนการมีส่วนร่วมที่อยู่ในหลายๆ มาตรา จำเป็นต้องเปลี่ยนกระบวนการทัศนของการทำงาน จากเดิมที่ผู้มีอำนาจจะโดยการแต่งตั้งหรือได้รับฉันทานุมัติจากประชาชนให้ไปทำการบริหาร ไม่ว่าจะในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศหรือในองค์กรต่างๆ การพัฒนาท้องถิ่น หรือพัฒนาประเทศ จึงจำเป็นจะต้องเข้าใจหลักของการมีส่วนร่วมอย่างชัดเจน

แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ประวัติและความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
องค์การบริหารส่วนจังหวัดตั้งขึ้นเป็นครั้งแรกตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบ เทศบาล พุทธศักราช 2476 พระราชบัญญัตินี้มี 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ว่าด้วยเรื่องเทศบาล และส่วนที่ 2 ว่าด้วยเรื่องสภาจังหวัด การจัดตั้งสภาจังหวัดในครั้งนี้ได้กำหนดให้ประชาชนเลือกตั้งผู้แทนของตน เข้ามาเป็นสมาชิกโดยให้สมาชิกสภาจังหวัดมีหน้าที่เป็นที่ปรึกษาผู้ว่าราชการ จังหวัดต่อมา ปี พ.ศ.2481รัฐบาลได้ตราพระราชบัญญัติสภาจังหวัด พ.ศ. 2481 เพื่อแยกกฎหมายเกี่ยวกับสภาจังหวัดโดยเฉพาะ โดยแยกออกมาต่างหากจากพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2476 ต่อมาในปี พ.ศ. 2498 จึงได้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายขึ้นมาใหม่ คือ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด ทำหน้าที่เป็นฝ่ายบริหาร และกำหนดให้สภาจังหวัดซึ่งประชาชนเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดเข้ามาปฏิบัติ หน้าที่ในสภาจังหวัดเป็นสภานิติบัญญัติ มีหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติงาน ของ ฝ่ายบริหาร และนอกจากนั้นยังมีอำนาจหน้าที่สอบถามการปฏิบัติงานของข้าราชการส่วนภูมิภาค ในจังหวัดด้วย บทบาทหน้าที่ที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนจังหวัดคือการพัฒนาท้องถิ่น ต่อมา พ.ร.บ. องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับการแก้ไขปรับปรุง บทบาท อำนาจหน้าที่และโครงสร้างการบริหารงานใหม่จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติขึ้น ใหม่คือพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และในปี พ.ศ. 2542 ก็มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดอีกครั้งจนถึง ปัจจุบัน

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

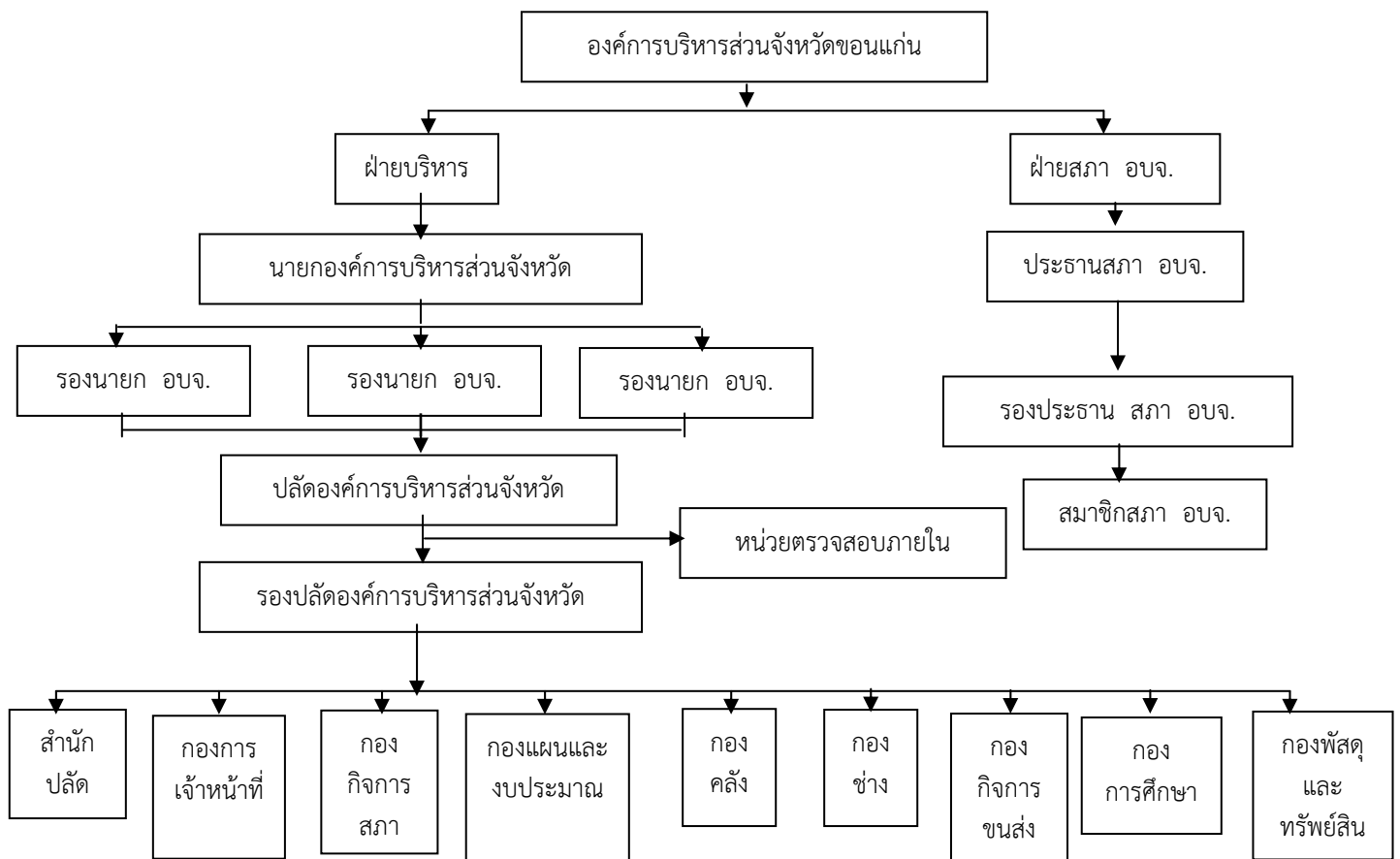
โครงสร้างการบริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 แบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย ดังนี้คือ

1. ฝ่ายนิติบัญญัติ มาจากการเลือกตั้งในท้องถิ่น เรียกว่า “สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด” จากทุกอำเภอรวมกันทำหน้าที่ในสภา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อการออกข้อบัญญัติงบประมาณ การกำหนดนโยบาย การอนุมัติจัดทำแผนพัฒนาการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารให้เป็นไป ตามมติของสภา สำหรับจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด จะมีได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับจำนวนประชากร ตามทะเบียนราษฎรปีสุดท้ายที่มีการเลือกตั้ง คือ ในจังหวัดที่มีราษฎรไม่เกินห้าแสนคน มีได้ 24 คน มีราษฎรตั้งแต่ห้าแสนคนไม่เกินหนึ่งล้านคน มีได้ 30 คน มีราษฎรตั้งแต่หนึ่งล้านคนไม่เกินหนึ่งล้านห้าแสนคน มีได้ 36 คนมีราษฎร

ตั้งแต่หนึ่งล้านห้าแสนคนไม่เกินสองล้านคน มีได้ 42 คน และมีราษฎรตั้งแต่สองล้านคนขึ้นไป มีได้ 48 คน ซึ่งกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 9 โดยจะอยู่ในวาระคราวละ 4 ปี

2. ฝ่ายบริหาร นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปัจจุบันมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2546 (เดิมมาจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วยกัน) และให้นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่งตั้ง รองนายองค์การบริหารส่วนจังหวัดขึ้นเป็นคณะผู้บริหารสำหรับจำนวนที่จะแต่งตั้งได้นั้นให้ถือจำนวนสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นเกณฑ์คือ จังหวัดใดที่มีสมาชิกยี่สิบสี่คนหรือ สามสิบคน แต่งตั้งได้ 2 คนจังหวัดใดที่มีสมาชิกสามสิบหกคนหรือสี่สิบสองคน แต่งตั้งได้ 3 คน และจังหวัดใดที่มีสมาชิกสี่สิบแปดคน แต่งตั้งได้ 4 คนตามลำดับ ซึ่งได้กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 35 ทั้งนี้ มีหน้าที่ในการบริหารงานตามภารกิจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาล เพื่อความมั่นคงความสงบเรียบร้อย และประโยชน์ของประชาชนโดยส่วนรวม

โครงสร้างและอัตรากำลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ณ วันที่ 30 กันยายน 2555 องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีข้าราชการองค์การบริหารส่วนขอนแก่น และอัตรากำลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 853 คน แยกเป็นข้าราชการ 706 คน ลูกจ้างประจำ 57 คน พนักงานจ้างผู้เชี่ยวชาญ 3 คน พนักงานจ้างตามภารกิจ 73 คน และพนักงานจ้างทั่วไป 14 คน

ตารางแสดงอัตรากำลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ข้อมูล ณ วันที่ 1 กันยายน 2555

ที่	ส่วนราชการ	จำนวนอัตรากำลัง				
		ข้าราชการ	ลูกจ้างประจำ	พนักงานจ้างผู้เชี่ยวชาญ	พนักงานจ้างตามภารกิจ	พนักงานจ้างทั่วไป
1	สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	32	10	-	16	6
2	กองกิจการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	11	-	-	2	-
3	กองแผนและงบประมาณ	21	-	1	3	-
4	กองคลัง	24	1	-	1	2
5	กองช่าง	59	18	-	7	6
6	กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	18	-	1	-	-
7	กองกิจการขนส่ง	10	1	-	21	-
8	กองพัสดุและทรัพย์สิน	15	-	-	2	-
9	หน่วยตรวจสอบภายใน	1	-	-	-	-
9	กองการเจ้าหน้าที่	11	-	1	2	-
10	โรงเรียน 19 โรงเรียน	504	27	-	19	-
	รวม	706	57	3	73	14

ที่มา : กองการเจ้าหน้าที่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

กรอบนโยบายของพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัด พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2)พ.ศ. 2542 บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด คือ

ม.45 องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังต่อไปนี้

1) ตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย

2) จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

3) สนับสนุนสภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น

- 4) ประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
- 5) แบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่สภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
- 6) อำนาจหน้าที่ของจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498

เฉพาะภายในเขตสภาตำบล

- 7) คุ้มครอง คูแผล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 8) ทวี บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- 9) จัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการท้องถิ่นที่อยู่ในเขต องค์การบริหารส่วนจังหวัดและกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่น อื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

10) จัดทำกิจกรรมอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

บรรดาอำนาจหน้าที่ใดซึ่งเป็นของราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาคอาจมอบให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดปฏิบัติได้ ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีดังนี้

ม.17 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

2) การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาท้องถิ่น

3) การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

4) การแบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

5) การค้ำครอง คูแผลและบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

6) การจัดการศึกษา

7) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน

8) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎร ในการพัฒนาท้องถิ่น

9) การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม

10) การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม

11) การกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลรวม

12) การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ

13) การจัดการและดูแลสถานีขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ

14) การส่งเสริมการท่องเที่ยว

15) การพาณิชย์ การส่งเสริมการลงทุน และการทำกิจการไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับบุคคล

อื่น หรือจากสหการ

16) การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

17) การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง

18) การส่งเสริมการกีฬา จารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

- 19) การจัดทำให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ
- 20) การจัดทำให้มีพิพิธภัณฑ์ และหอจดหมายเหตุ
- 21) การขนส่งมวลชน และการวิศวกรรมจราจร
- 22) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 23) จัดให้มีระบบรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัด
- 24) จัดทำกิจกรรมได้อันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่นที่

อยู่ในเขตและ กิจการนั้นเป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการ หรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

- 25) สนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนา ท้องถิ่น
- 26) การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือ องค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นอื่น

- 27) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
- 28) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจ

และหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

- 29) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

จะเห็นได้ว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นองค์กรปกครองที่ใหญ่ ที่ต้องดูแลและพัฒนาท้องถิ่นทั้งจังหวัดในทุก ๆ ด้าน ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ที่บัญญัติหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์สุขของ ประชาชน อันจะทำให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ครอบคลุมและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น

รายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีรายได้จากประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1) หมวดภาษีอากร

(1) ท้องถิ่นจัดเก็บเอง ได้แก่

ก. น้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซล และน้ำมันที่คล้ายกับก๊าซปิโตรเลียม ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจออกข้อบัญญัติเรียกเก็บได้ไม่เกินลิตร ละสิบบatangค์

ข. อากรยาสูบ ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจออกข้อบัญญัติเรียกเก็บได้ในอัตรามวลละสิบบatangค์

ค. ค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรมซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจออกข้อบัญญัติเรียกเก็บได้

(2) ท้องถิ่นมอบให้รัฐจัดเก็บ ได้แก่ ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีมูลค่าเพิ่ม(ในส่วนที่เป็นของท้องถิ่น) ภาษีสุรา ภาษีสรรพสามิต ค่าภาคหลวงแร่ ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม

(3) รัฐจัดเก็บแล้วมอบให้ทั้งจำนวน ได้แก่ ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน

2) หมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และใบอนุญาต

3) หมวดรายได้จากทรัพย์สิน

4) หมวดรายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์

5) พันธบัตรหรือเงินกู้ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

6) ภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บตามประมวลรัษฎากร จัดเก็บได้ในจังหวัดแล้วส่งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด ร้อยละห้าของภาษีที่ จัดเก็บได้

7) เงินอุดหนุน ซึ่งรัฐบาลต้องจัดสรรให้ในทุกปีงบประมาณ

รายการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีรายการได้แยกเป็นหมวดรายการ ดังนี้

- 1) หมวดเงินเดือน
- 2) หมวดค่าจ้างประจำ
- 3) หมวดค่าตอบแทน
- 4) หมวดค่าใช้สอย
- 5) หมวดค่าวัสดุ
- 6) หมวดค่าสาธารณูปโภค
- 7) หมวดเงินอุดหนุน
- 8) หมวดค่าครุภัณฑ์
- 9) หมวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
- 10) หมวดรายการอื่นตามที่มีข้อผูกพัน หรือตามที่กฎหมายหรือระเบียบกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด จะเห็นได้ว่าการปรับเปลี่ยนโครงสร้างใหม่ เป็นท้องถิ่นขนาดใหญ่เต็มรูปแบบ มีงบประมาณ รายได้เป็นของตนเอง ผู้บริหารมาจากการเลือกตั้ง ข้าราชการที่ปฏิบัติงานเป็นข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 และองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่โดยตรงในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ส่งเสริมการลงทุน คุ้มครองดูแลและบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนรักษาจารีตประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอาชีพ มีความเป็นอยู่ดีขึ้น มีสุขภาพอนามัยที่ดี มีสังคมที่ดี รู้จักการมีส่วนร่วมและเสียสละต่อส่วนรวม ตลอดจนมีจิตสำนึกต่อคุณประโยชน์ของประเทศชาติและพระมหากษัตริย์ ผู้วิชัยจึงได้ศึกษาการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นแนวคิด เพื่อนำไปเป็นกรอบในกระบวนการวิจัย

แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนา

ความหมาย ได้มีนักวิชาการให้ความหมายของคำว่า “พัฒนา” ดังนี้

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2538 ได้ให้ความหมายของคำว่า พัฒนา ว่า ทำให้เจริญ คือ ทำให้เติบโตได้ งอกงาม ทำให้งอกงามและมากขึ้น

ปกรณ์ ปรียากร (2538) อธิบายว่า การพัฒนา แปลว่า การเปลี่ยนแปลงที่ละเล็กทีละน้อย โดยผ่านลำดับขั้นตอนต่าง ๆ ไปสู่ระดับที่สามารถขยายตัวขึ้น เติบโตขึ้น มีการปรับปรุงให้ดีขึ้นและเหมาะสมกว่าเดิม

ส่วนสนธยา พลศรี (2547) ให้ความหมายของการพัฒนาว่า เป็นการเปลี่ยนแปลงสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เกิดคุณภาพดีขึ้นกว่าเดิม

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2539) ได้สรุปความคิดของนักพัฒนาว่า การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงตามแผนหรือการเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทาง นั่นคือ การพัฒนามิได้เป็นเรื่องธรรมชาติ หากเป็นความพยายามของมนุษย์ พยายามจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น โดยกำหนดทิศทางหรือรายละเอียดไว้ล่วงหน้าว่าจะพัฒนาอะไร พัฒนาอย่างไร ช้าเร็วอย่างไร ใครจะเป็นผู้พัฒนา ผู้ได้รับการพัฒนา ดังนั้น เป้าหมายของการ

พัฒนาจึงอยู่ที่คน คนเป็นผู้ที่ถูกพัฒนา และรับผลของการพัฒนา มองคนเป็นกลุ่มหรืออยู่ในกลุ่ม ดังนั้นการพัฒนาคน จึงรวมถึงการพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมวัฒนธรรม เป้าหมายของการพัฒนาคน กลุ่มคน หรือสังคม คือ ความอยู่ดีกินดีด้านต่าง ๆ หรือสร้างพลังสังคมที่รวมถึงสภาพทางเศรษฐกิจและการเมืองด้วย

ความหมายของคำว่า “การพัฒนา” นั้น ได้มีนักวิชาการหลาย ๆ ท่านได้ให้ความหมายไว้ต่างจะได้นำมากล่าวเป็นตัวอย่งต่อไปคือ

สมบุรณ์ สุขสำราญ (2524 : 23) ได้ให้ความหมาย “การพัฒนา” ว่า คือ การทำให้เจริญนั่นเอง แต่เมื่อมาใช้เป็นคำแปลของ (Development) ในภาษาอังกฤษจะมีความหมายเกินความลึกไปถึงการทำให้ดีขึ้นจากที่เป็นอยู่ โดยการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้าไปปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือการนำวิชาการแปลกใหม่เข้ามาใช้ การพัฒนาในความหมาย มิได้หมายถึงการพัฒนาวัตถุเท่านั้น แต่หมายถึงการพัฒนาบุคคลทั้งในด้านจิตใจและความคิดด้วย

วิทยากร เชียงกุล (2527 : 12) ได้แสดงความเห็นถึง “การพัฒนา” ว่าการพัฒนาที่แท้จริงควรหมายถึง การทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนมีความสุข ความสะดวกสบาย ความอยู่ดีกินดี ความเจริญงอกงามทางศิลปวัฒนธรรมและจิตใจ และความสงบสันติ ซึ่งนอกจากจะขึ้นอยู่กับที่ได้รับปัจจัย 19 ทางวัตถุ เพื่อสนองความต้องการของร่างกายแล้ว ประชาชนยังต้องพัฒนาทางด้านการศึกษา สิ่งแวดล้อมที่ดี การพักผ่อนหย่อนใจและการพัฒนาทางวัฒนธรรมและจิตใจด้านต่าง ๆ ด้วย ความต้องการทั้งหมดนี้เรียกว่า เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อให้เห็นว่า การพัฒนาไม่ได้ขึ้นอยู่กับปริมาณสินค้า หรือการเพิ่มรายได้เท่านั้น แต่อยู่ที่การเพิ่มความพอใจและความสุขของประชาชนมากกว่า

รีดเดอร์ (Reeder, อ้างถึงใน โสภณ โสภณ, 2540 : 15) ให้ความหมายของ “การพัฒนา” ว่า หมายถึงการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

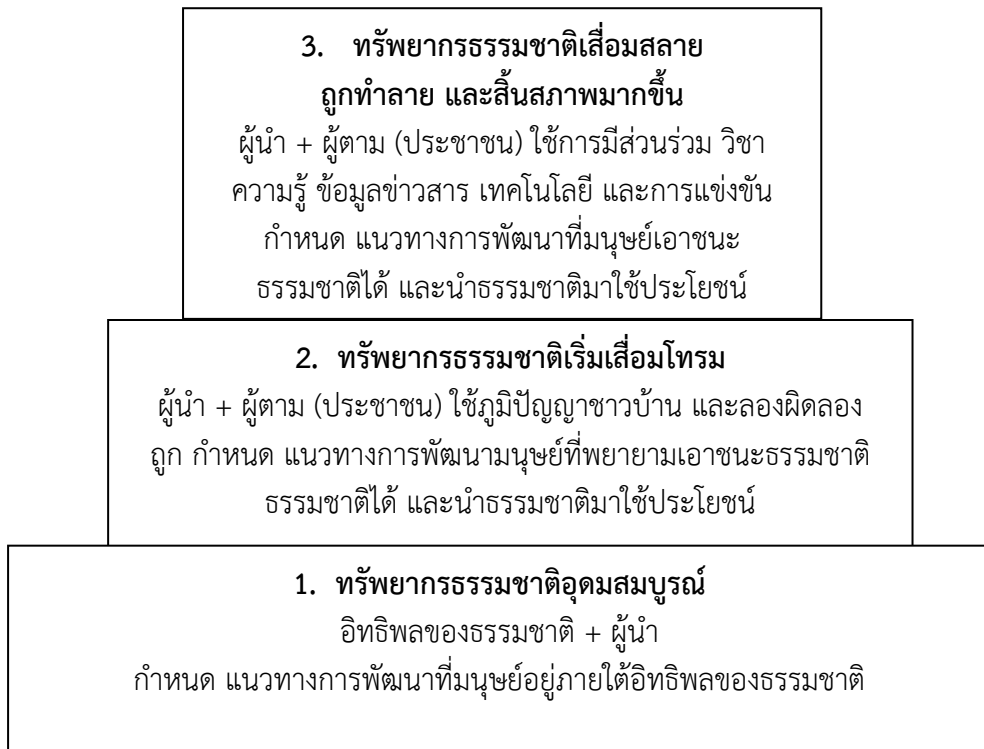
- 1) ความแตกต่าง เช่น ปริมาณและคุณภาพของบริการข้อมูลและข่าวสาร ฐานะทางสังคม บทบาทและอาชีพ เป็นต้น
- 2) การใช้ประโยชน์จากบริการที่มีอยู่และเพิ่มขึ้น
- 3) มีเทคโนโลยีและความมีประสิทธิภาพกระจายทั่วทุกสังคม
- 4) มีความเชื่อและความไม่เชื่อ เช่น เป้าประสงค์ ความเชื่อพื้นฐาน ค่านิยม โอกาสและการสนับสนุน
- 5) ทักษะคติ เช่น ระดับความพอใจ ความเป็นเอกภาพ ขวัญ และความพึงพอใจมากขึ้น
- 6) มีพฤติกรรม เช่น ช่วยเหลือตนเอง มีประสิทธิภาพ การใช้ทรัพยากรมนุษย์ และมีความคิดริเริ่มมากขึ้น

วิวัฒนาการของแนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาของมนุษย์ (ผู้นำและผู้ตาม) ที่ล้วนเกี่ยวข้องกับธรรมชาติ โดยเริ่มต้นจาก

1. การพัฒนาในสภาพที่มนุษย์อยู่ภายใต้ อิทธิพลของธรรมชาติ และวิวัฒนาการมาเป็น
2. การพัฒนาที่มนุษย์พยายามเอาชนะธรรมชาติ
3. การพัฒนาที่มนุษย์เอาชนะธรรมชาติได้ และนำธรรมชาติมาใช้ประโยชน์

ทั้งหมดนี้เป็นการพัฒนาเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้น (better change)

ช่วยเพิ่มอัตราเร่งในการทำกิจกรรมหรือการผลิตให้รวดเร็วขึ้น (better speed) และทำให้สภาพความเป็นอยู่ของมนุษย์ดีขึ้น (better life) กว่าเดิมทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณ โปรดดูภาพ

ตัวแบบในการพัฒนาชุมชนชนบทสมบูรณ์แบบ

การพัฒนาชุมชนชนบทสมบูรณ์แบบ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงชุมชน ทั้งชุมชนตามแนวตั้ง และชุมชนแนวนอน จากสภาพไม่ถึงปรารถนาไปสู่สภาพที่ตั้งเป้าหมายไว้ ชุมชนมี 2 ประเภท คือ ชุมชนชนบท และชุมชนเมือง ซึ่งทั้ง 2 ชุมชนนี้ จะต้องมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดของแต่ละชุมชน แต่ละชุมชนจะต้องมีโครงสร้างทางสังคม เช่น ประชากร สถาบัน และองค์กรทางสังคมประเภทต่าง ๆ คือ การเมือง เศรษฐกิจ การศึกษา ศาสนา ครอบครัว นันทนาการ สาธารณสุข แต่ละสถาบันจะประกอบด้วย คน มีสถานภาพต่างกัน มีหน้าที่เฉพาะ (สัญญา สัญญา วิวัฒน์, 2539)

ดังนั้น การที่พัฒนาชนบทแบบสมบูรณ์ จึงหมายถึง การพัฒนาทุกด้านของโครงสร้างสังคม โดยการดำเนินการไปพร้อม ๆ กัน เช่น การพัฒนาด้านการเมือง สถานภาพ ได้แก่ นักการเมือง ผู้นำท้องถิ่น ข้าราชการ หน้าที่ทางการเมือง คือ เพื่อปรับปรุงพัฒนาบทบาทหน้าที่ของบุคคลต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบของโครงสร้างการเมือง

การพัฒนาเศรษฐกิจ เป้าหมายหลักคือ การเพิ่มผลผลิต เพิ่มรายได้ของประชากรให้สูงขึ้นอย่างทั่วถึง เพิ่มงานอาชีพ และการทำงานให้ประชาชนได้มีงานทำมากขึ้น สามารถยกระดับการครองชีพให้สูงขึ้น

การพัฒนาการศึกษา บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในชนบทคือ เด็ก ผู้ใหญ่ ครู ผู้บริหารการศึกษา จะต้องยกฐานะของผู้เรียนวิชาการและวิชาชีพให้สูงขึ้น หน้าที่คือ ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ มีการปรับปรุงพัฒนา

การพัฒนาด้านสาธารณสุข เป้าหมายหลักคือ ความมีพลานามัยที่ดีของประชาชน มีชุมชนที่สะอาดถูก สุขลักษณะ ไม่บั่นทอนสุขภาพอนามัยของผู้อยู่อาศัย จึงควรรักษาและบำรุงสภาพแวดล้อม จัดให้มีสถานที่พักผ่อน หย่อนใจ รักษาสิ่งแวดล้อมให้ดี

การพัฒนาสถาบันครอบครัว เป้าหมายหลักให้ทุกคนทั้งชายและหญิง ปฏิบัติหน้าที่ในครอบครัว เช่น พ่อ แม่ ลูก มีความสัมพันธ์ที่ดี มีความสามัคคีปรองดองกัน ให้เป็นครอบครัวที่มั่นคง อบอุ่น ควรอยู่บนรากฐานของ เศรษฐกิจพอเพียง

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2539) สรุปว่า หลักการพัฒนา คือ

1. การช่วยตนเอง และพึ่งตนเอง
2. การเริ่มจากสภาพที่เขาเป็นอยู่ กล่าวคือ เมื่อเขามีชีวิต มีความรู้ หรือฐานะอย่างไร ก็ให้เริ่มจากตรงนั้น แล้วจึงค่อย ๆ ปรับปรุงให้เปลี่ยนแปลงดีขึ้น
3. การใช้ทรัพยากรท้องถิ่น เพราะเป็นทรัพยากรที่อยู่ใกล้ตัวไม่ต้องใช้เวลาเสียค่าใช้จ่ายไปจัดหาจากข้างนอก
4. การมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น
5. วัฒนธรรมและผู้นำท้องถิ่น จะทำให้มีความเป็นไทย อนุรักษ์มรดกที่เป็นวัฒนธรรมที่ดี ผู้นำท้องถิ่นที่โปร่งใส มีภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรจะได้สืบสานต่อไป
6. ความมีประสิทธิภาพ ในการทำงานควรมีแผนงานและทำงานตามแผนงานนั้น ๆ และมีการติดตามประเมินผล แก้ไขสิ่งที่เป็นปัญหา จะทำให้งานมีประสิทธิภาพ
7. การประสานงาน ควรมีการประสานงานกับองค์กร หน่วยงานอื่น ๆ
8. การทำงานเชิงรุก จะเป็นหลักการที่ดีของการพัฒนาชุมชน ซึ่งจะทันต่อเหตุการณ์
9. ความมีคุณธรรมและศิลปะ จะเป็นหลักการที่จะทำให้การพัฒนาชุมชนประสบผลได้ดี
10. การเชื่อมประสานด้านเวลา นักพัฒนาจะต้องคำนึงถึง สภาพในอดีตเชื่อมโยงกับอนาคต มองไปถึงกาลข้างหน้าด้วย จึงจะทำให้การพัฒนาบังเกิดผลดีได้

ทฤษฎีศักยภาพการพัฒนา และการแพร่กระจาย

(Development Potential Diffusion Theory)

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2539) กล่าวถึง ทฤษฎีศักยภาพการพัฒนา และการแพร่กระจาย ไว้ว่า ทฤษฎีนี้ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ศักยภาพด้านการพัฒนา ประกอบด้วย ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรมนุษย์ องค์การ สังคม และภาวะผู้นำ

ส่วนการแพร่กระจายนวัตกรรม คือ การติดต่อกับโลกภายนอก การติดต่อกันระหว่างสังคม ทฤษฎีนี้มีตัวเชื่อมคือ การฝึกอบรม (Training) นักพัฒนาสังคมเห็นว่าเป็นปัจจัยเหตุให้เกิดการพัฒนาอีกต่อไป

ทฤษฎีนี้ระบุว่า สังคมจะพัฒนาได้โดยมีเหตุปัจจัย 6 ประการ ได้แก่ ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรมนุษย์ องค์การทางสังคม ภาวะผู้นำ การติดต่อโลกภายนอก และการฝึกอบรม

สรุป ในการวิจัยนี้จะกำหนดต้นแบบในการพัฒนากลุ่มเป้าหมายตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่ประชาคมอาเซียน

แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน (People's Participation)

แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน (People's Participation) ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชนบท ทั้งนี้ ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ที่มุ่งเน้นคนเป็นสำคัญมากกว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจ ได้พยายามเปลี่ยนแปลงแนวทางการพัฒนาจากระดับบนลงล่าง (Top - down) มาเป็นจากระดับล่างขึ้นบน (Bottom - up) แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ โอคเลย์ (Oakley, 1984 : 17) ได้กล่าวว่า แนวทางจากระดับล่างขึ้นบนนี้ เกี่ยวข้องอย่างยิ่งกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเป็นสิ่งที่ขาดหาย (Missing ingredient) ในกระบวนการพัฒนา การมีส่วนร่วมของชุมชนนั้น มีนักวิชาการได้อธิบายและให้ความหมาย ปัจจัย ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชน รูปแบบของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไว้มากมายซึ่งผู้วิจัยได้นำมากล่าวไว้เท่าที่จำเป็นและสอดคล้องกับแนวทางการศึกษา ดังนี้

1. ความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชน

การมีส่วนร่วมของชุมชนนั้น มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

โคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff, 1981 : 6) ได้ให้ความหมาย การมีส่วนร่วมของชุมชนว่า สมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร
2. การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

โดยสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือและเข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนา รวมถึงได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนานั้นอย่างเสมอภาค องค์การสหประชาชาติ (United Nation, 1981 : 5)

รีเดอร์ (Reeder, 1974 : 39) ได้ให้ความหมายเจาะจงถึงการมีส่วนร่วม ว่าการมีส่วนร่วมเป็นการปะทะสังสรรค์ทางสังคม ทั้งในลักษณะการมีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคล และการมีส่วนร่วมของกลุ่ม

สุชาติ จักรพิสุทธิ์ (ออนไลน์, 2547) ศึกษาเรื่องชุมชนกับการ มีส่วนร่วมจัดการศึกษา สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน แบ่งได้ออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1. ลักษณะการมีส่วนร่วมจากความเกี่ยวข้องทางด้านเหตุผล โดยการเปิดโอกาสให้สังคม องค์กรต่างๆ ในชุมชน ประชาชนมีบทบาทหลักตามสิทธิ หน้าที่ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตั้งแต่การคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ วางแผน การร่วมปฏิบัติและการรับผิดชอบในผลกระทบที่เกิดขึ้น รวมทั้งส่งเสริม ชักนำ สนับสนุนให้การดำเนินงานเกิดผลประโยชน์ต่อชุมชนตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดด้วยความสมัครใจ
2. ลักษณะการมีส่วนร่วมจากความเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ เป็นการมีส่วนร่วมของชุมชน ที่เกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ อารมณ์ รวมทั้ง ค่านิยมของประชาชนเป็นเครื่องชี้นำตนเองให้เข้ามามีส่วนร่วม แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การกระทำที่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทำให้ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วม เกิดความผูกพัน มีความรู้สึกรับผิดชอบต่อกิจกรรมที่ดำเนินงานด้วยความสมัครใจ

จากแนวคิดและทัศนะที่ได้กล่าวมาข้างต้นทั้งหมด สามารถแยกประเด็นสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเกิดขึ้นจาก เป้าหมายที่ต้องการ ค่านิยม ความเชื่อ วัฒนธรรมประเพณี ความผูกพัน การเสริมแรง โอกาส ความสามารถ การสนับสนุน ความคาดหวังในสิ่งที่ต้องการ โดยมีพื้นฐานของการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมบนพื้นฐานของเหตุผล
2. การมีส่วนร่วมบนพื้นฐานของค่านิยม
3. การมีส่วนร่วมบนพื้นฐานของประเพณี
4. การมีส่วนร่วมบนพื้นฐานของความผูกพัน ความเสน่หา

โดยสรุป การมีส่วนร่วมของชุมชนนั้น เกิดจากจิตใจที่ต้องการเข้าร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของกลุ่มคนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตทางสังคม ซึ่งการรื้อให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม นั้น ผู้ดำเนินงานจะต้องมีความเข้าใจในวิถีการดำเนินชีวิต ค่านิยม ประเพณี ทัศนคติของบุคคล เพื่อให้เกิดความสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม

ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชน

การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน เพื่อการกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนนั้น มีนักวิชาการได้เสนอแนวคิดถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชน ดังนี้

ฟอร์นาร์อฟ (Fornaroff, 1980 : 104) เสนอว่ากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน มีขั้นตอนการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การวางแผน รวมถึงการตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมาย กลวิธี ทรัพยากรที่ต้องใช้ ตลอดจนการติดตามประเมินผล
2. การดำเนินงาน
3. การใช้บริการจากโครงการ
4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

อภิญา กังสนารักษ์ (2544 : 14 – 15) ได้นำเสนอขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนว่า ชุมชนต้องมีส่วนร่วมใน 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ ร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาภายในชุมชนร่วมตัดสินใจกำหนดความต้องการและร่วมลำดับความสำคัญของความต้องการ
2. การมีส่วนร่วมในขั้นการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน รวมถึงทรัพยากรและแหล่งวิทยากรที่จะใช้ในโครงการ
3. การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการดำเนินโครงการ ทำประโยชน์ให้แก่โครงการ โดยร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ เพื่อให้รู้ว่าผลจากการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยสามารถกำหนดการประเมินผลเป็นระยะต่อเนื่องหรือประเมินผลรวมทั้งโครงการในคราวเดียวกันก็ได้

อคิน รพีพัฒน์ (2547 : 49) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไข

2. การตัดสินใจเลือกแนวทาง และวางแผนพัฒนา แก้ไขปัญหา
3. การปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน
4. การประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (ออนไลน์. 2547) ได้สรุปและนำเสนอขั้นตอนการมีส่วนร่วมใน 2 ลักษณะ ได้แก่

ลักษณะที่ 1 มีขั้นตอน ดังนี้

1. การคิด
2. การตัดสินใจ
3. การวางแผน
4. การลงมือปฏิบัติ

ลักษณะที่ 2 มีขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดปัญหา
2. การวางแผน
3. การดำเนินงาน
4. การประเมินผล
5. การบำรุงรักษา และพัฒนาให้คงไว้

จากแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนทั้งหมดสรุปได้ว่า ขั้นตอนของการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนนั้นมี 6 ขั้นตอน ได้แก่

1. การค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ไข
2. ตัดสินใจกำหนดความต้องการ
3. ลำดับความสำคัญ
4. วางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน ทรัพยากร
5. วางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน ทรัพยากร
6. ดำเนินงานตามโครงการ และ/หรือ สนับสนุนการดำเนินงาน
7. ประเมินผล

แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

คำว่า “ความคิดเห็น” (opinion) ได้มีนักวิชาการให้คำนิยามไว้ต่าง ๆ กัน เช่น

เอนเกล และ เชลล์กรูบ (Engle and Shellgrove 1969, p. 36) ได้กล่าวว่า ความคิดเห็น คือ การแสดงออกด้านเจตคติที่ออกมาเป็นคำพูด เป็นการสรุปหรือการลงความคิดเห็นโดยอาศัยพื้นฐานความรู้ที่มีอยู่เบส (Best 1977, p. 20) กล่าวว่า ความคิดเห็น คือ การแสดงออกทางด้านความเชื่อ และความรู้สึกของแต่ละบุคคลโดยการพูด

ชอว์ และแจ็ค (Shaw and Jack 1967, p. 152) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออก ซึ่ง

การตัดสินใจจากการประเมินค่า (Evaluation Judgment) หรือ ทักษะ (Point of view) เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะ และความคิดย่อมได้รับอิทธิพลของทัศนคติ

มอร์แกน และคิง (Morgan and King 1971, p. 95) กล่าวว่า ความคิดเห็น คือการยอมรับคำพูดที่เกิดขึ้นโดยทัศนคติ

วัตรฐ ออาจหาญ (2542, หน้า 8) ความคิดเห็น เป็นการแสดงออกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีผลมาจากความเชื่อ ความคิดและทัศนคติ ซึ่งต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์และพฤติกรรมระหว่างบุคคล เป็นเครื่องช่วยในการพิจารณาก่อนที่จะตัดสินใจแสดงออกมา การลงความเห็นอาจจะเป็นไปได้ในลักษณะเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย ซึ่งไม่อาจบอกได้ว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่ และปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นต่าง ๆ นั้น ประกอบขึ้นด้วยสิ่งสำคัญ ๆ คือ ความรู้ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อม

เสกสรร วัฒนพงษ์ (2542, หน้า 141) สรุปไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกถึงความเชื่อ ทักษะ การวินิจฉัย การพิจารณาหรือการประเมินผลอย่างมีรูปแบบ โดยได้รับอิทธิพลมาจากทัศนคติและข้อเท็จจริง ความรู้ที่มีอยู่ของผู้แสดงความคิดเห็นต่อเรื่องใด เรื่องหนึ่ง ซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมต่างๆ การแสดงความคิดเห็นอาจจะแสดงออกโดยการพูดหรือการเขียนก็ได้

พรนิภา ยันนาคี ชุตินา ศิริจันทร์ ธนันต์ชัย นพแก้ว และบวร บัวขาว (2546, หน้า 142) สรุปได้ว่า ความคิดเห็น เป็นสภาพความรู้สึกที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในเวลาใด เวลาหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากความรู้ การรับรู้ ประสบการณ์ที่บุคคลนั้นได้รับมา โดยบุคคลนั้นอาจจะแสดงออกมาทางใดทางหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการพูด ลักษณะท่าทาง หรือไม่แสดงออกเลยก็ได้

จากแนวความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดเห็นดังกล่าวสรุปได้ว่า ความคิดเห็น เป็นการแสดงออกด้านความรู้สึกของบุคคล ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีพื้นฐานจากส่วนประกอบต่าง ๆ ได้แก่ความรู้ ประสบการณ์และสภาพแวดล้อม

ประเภทของความคิดเห็น

เรมเมอร์ (อ้างถึงใน ดวงอุมา โสภา, 2551: 20) ได้จำแนกความคิดเห็นเป็น 2 ประการด้วยกัน คือ

1. ความคิดเห็นเชิงบวกสุด-เชิงลบสุด (Extreme Opinion) เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ ซึ่งสามารถทราบทิศทางได้ ทิศทางบวกสุด ได้แก่ ความรักจนหลงทิศ ทิศทางลบสุด ได้แก่ ความรังเกียจ ความคิดเห็นนี้รุนแรงเปลี่ยนแปลงยาก

2. ความคิดเห็นจากความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Contents) การมีความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งนั้น เช่น ความรู้ความเข้าใจในทางที่ดี ชอบ ยอมรับ เห็นด้วย ความรู้สึกความเข้าใจในทางที่ไม่ดี ได้แก่ ไม่ชอบ ไม่ยอมรับ ไม่เห็นด้วย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

ดวงอุมา โสภา (2551: 21) ได้สรุปปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลซึ่งทำให้บุคคลแต่ละคนแสดงความคิดเห็นที่เหมือนกัน หรือแตกต่างกันไว้ ดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

1) ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย คือ เพศ อวัยวะ ความครบถ้วนสมบูรณ์ของอวัยวะต่าง ๆ

คุณภาพของสมอง

2) ระดับการศึกษา การศึกษามีอิทธิพลต่อการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น และการศึกษาทำให้บุคคลที่มีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ มากขึ้น และคนที่มีความรู้มากมักจะมีความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล

3) ความเชื่อ ค่านิยม และเจตคติของบุคคลต่อเรื่องต่าง ๆ ซึ่งอาจจะได้จากการเรียนรู้จากกลุ่มบุคคลในสังคม หรือจากการอบรมสั่งสอนของครอบครัว

4) ประสบการณ์ เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจในหน้าที่ และความรับผิดชอบต่องาน ซึ่งจะส่งผลต่อความคิดเห็น

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

1) สื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นของบุคคล เป็นการได้รับข่าวสาร ข้อมูลต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล

2) กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคล เพราะเมื่อบุคคลอยู่ในกลุ่มใดหรือสังคมใด ก็ต้องยอมรับและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคม ซึ่งทำให้บุคคลนั้นมีความเห็นไปตามกลุ่มหรือสังคมที่อยู่

3) ข้อเท็จจริงในเรื่องต่าง ๆ หรือสิ่งต่าง ๆ ที่บุคคลแต่ละคนได้รับทั้งนี้เพราะข้อเท็จจริงที่แต่ละบุคคลได้รับแตกต่างกัน ก็จะมีผลต่อการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

การวัดความคิดเห็น

วิเชียร เกตุสิงห์ (2541: 94-97) กล่าวว่าไว้ว่า การใช้แบบสอบถามวัดระดับความคิดเห็นจะต้องระบุให้ผู้ตอบว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความที่กำหนดให้ แบบสอบถามประเภทนี้นิยมสร้างตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งแบ่งน้ำหนักของความคิดเห็นโดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนการให้คะแนนนั้นขึ้นอยู่กับใจความว่าจะเป็นทางปฏิฐาน

วัลลภ รัฐฉัตรานนท์ (2545: 102-117) ได้เขียนในเอกสารประกอบการเรียนการสอนของคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการวัดว่ามาตรวัด เจตคติหรือทัศนคติหรือความคิดเห็นที่นิยมใช้อย่างแพร่หลายมี 4 วิธี คือ

1. วิธีคิดแบบสเกล วัดความต่างทางศัพท์ (S-D Scale = Semantic differential scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดเห็น โดยอาศัยคุณสมบัติที่มีความหมายตรงกันข้าม เช่น ดี-เลว ชยัน-ซึ่เกียด เป็นต้น

2. วิธีเคิร์ทสเกล (Likert scale) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นที่นิยมกันมากที่สุด เพราะเป็นวิธีสร้างมาตรวัดที่ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบเวลา ผู้ตอบแบบสามารถแสดงทัศนคติในทางที่ชอบหรือไม่ชอบ โดยยึดอันดับความชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งอาจมีคำตอบให้เลือก 5 หรือ 4 คำตอบ และให้คะแนน 5 4 3 2 1 หรือ +1 +10 -1 -2 ตามลำดับ

3. วิธีกัทแมนสเกล (Guttman scale) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดทัศนคติ หรือความคิดเห็นในแนวเดียวกัน และสามารถจัดอันดับทัศนคติสูง-ต่ำ แบบเปรียบเทียบกันและกันได้อย่างต่ำสุดหรือสูงสุด และแสดงถึงการสะสมของข้อความความคิดเห็น

4. วิธีเทอร์สโตนสเกล (Thurstone scale) เป็นวิธีการสร้างมาตรวัดออกเป็นปริมาตรแล้วเปรียบเทียบตำแหน่งความคิด หรือทัศนคติไปในทางเดียว และเสมือนว่าเป็น Scale ที่มีช่วงห่างกันเบสท์ (อ้างถึงใน สุขญา คุปติยานุวัฒน์, 2543: 43) ได้เสนอแนะว่า วิธีที่ง่ายที่สุดที่จะบอกความคิดเห็น ก็คือการแสดงให้เห็นถึงร้อยละของคำตอบในแต่ละข้อความ เพราะจะทำให้เห็นว่าความคิดเห็นจะออกมาในลักษณะใด

ประโยชน์ของความคิดเห็น

เบสท์ (อ้างถึงใน ดวงอุมา โสภาก, 2551: 24) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการสำรวจ ศึกษา ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งแต่ละคนจะแสดงความเชื่อและความรู้สึกใด ๆ ออกมาโดย คาพูด การ เขียน การสำรวจความคิดเห็นจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนนโยบายต่าง ๆ เพราะจะทำให้สำเร็จบรรลุตาม เป้าหมายอย่างแท้จริงแล้ว

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการติดตามและประเมินผล

ในการติดตามและประเมินผลโครงการติดตามและประเมินผลการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ประจำปี 2555 ระหว่างวันเดือนกรกฎาคม - กันยายน 2555 องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ซึ่งได้กำหนดหัวข้อและระเบียบการติดตามและประเมินผลโครงการ ดังต่อไปนี้

1. ประชากร (Population)

ประชากร คือ ประชากรในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ทั้ง 26 อำเภอๆละไม่ต่ำกว่า 150 ราย รวมแล้วไม่น้อยกว่า 4,107 ราย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล เป็นแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นต่างๆ แบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 สภาพปัญหาในครัวเรือนและชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น

ส่วนที่ 3 ความต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น

ส่วนที่ 4 ข้อคิดเห็นอื่นๆ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เจ้าหน้าที่ ในการแจกแบบสอบถามแบบมีโครงสร้างปลายปิดและปลายเปิดให้กับประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ทั้ง 26 อำเภอ โดยได้แจกแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 10,000 ชุด และเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนหลังเสร็จสิ้นโครงการ ในส่วนของคำถามปลายเปิด จัดเก็บข้อมูล ข้อคิดเห็นต่างๆ ของผู้เข้าร่วมโครงการโดยละเอียด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปใช้สถิติแบบแจกแจงความถี่และร้อยละ ส่วนคำถามปลายปิดและจัดเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงลึกในส่วนของคำถามปลายเปิด การแปลความหมายของข้อมูลพิจารณาจากค่าเฉลี่ย โดยแบ่งคะแนนเฉลี่ยเป็น 5 ระดับสเกลคำถามมี 5 ระดับ ดังนี้ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) น้อยที่สุด (1) เพื่อแปลผลซึ่งได้จากการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ยดังนี้ (จากวานี แสนมหาชัย , 2542: 46)

$$\text{ขนาดชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{ขนาดชั้น} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

$$(\text{ขีดจำกัดบนของชั้นแรก} = \text{ขีดจำกัดล่างของชั้นแรก} + \text{ขนาดชั้น} + 0.01)$$

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
4.21 – 5.00	มากที่สุด
3.41 - 4.20	มาก
2.61 – 3.40	ปานกลาง
1.81 – 2.60	น้อย
1.00 – 1.80	น้อยที่สุด

5. การนำเสนอ

จัดทำรายงานผลการติดตามและประเมินผลในรูปแบบความถี่ร้อยละในเชิงพรรณนาในบทที่ 4 ในรูปแบบตารางแจกแจงความถี่ และแสดงรายละเอียดในประเด็นคำตอบต่างๆ ได้จากแบบสอบถามของประชากร ค่าสถิติที่ใช้จะเป็นค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และสรุปผลการติดตามในภาพรวม จะแสดงอยู่ในบทที่ 5 แล้วรวบรวมเป็นรูปเล่ม รายงานผู้บริหารและลงใน Website ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เพื่อเผยแพร่ให้ประชาชน และผู้สนใจทราบต่อไป

บทที่ 4

ผลการติดตามและประเมินผล

จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น 2555 ประจำปี จำนวน 26 อำเภอ ละ ไม่ต่ำกว่า 150 ราย จากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด 4,107 ราย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ส่วนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ที่อยู่ การศึกษา อาชีพ
(n = 4,107)

ที่	รายการ	จำนวน	ร้อยละ (คน)
1. เพศ			
	ชาย	1,717	41.80
	หญิง	2,390	58.20
รวม		4,107	100
2. อายุ			
	ไม่เกิน 20 ปี	52	1.27
	21 – 30 ปี	202	4.92
	31 – 40 ปี	910	22.16
	41 – 50 ปี	1,571	38.25
	51 - 60 ปี	1,014	24.69
	61 ปี ขึ้นไป	358	8.72
รวม		4,107	100
3. ที่อยู่			
	อำเภอกระนวน	167	4.10
	อำเภอซำสูง	150	3.70
	อำเภอน้ำพอง	170	4.10
	อำเภอเขาสวนกวาง	168	3.80
	อำเภออุบลรัตน์	155	3.80
	อำเภอหนองสองห้อง	168	4.10
	อำเภอเวียงใหญ่	151	3.70
	อำเภอเวียงน้อย	150	3.70
	อำเภอชนบท	152	3.70
	อำเภอเปือยน้อย	167	4.10
	อำเภอภูเวียง	151	3.70
	อำเภอเวียงเก่า	150	3.70
	อำเภอหนองนาคำ	158	3.80
	อำเภอชุมแพ	169	4.10

อำเภอสีชมพู	154	3.70
อำเภอภูผาม่าน	151	3.70
อำเภอบ้านไผ่	172	4.20
อำเภอพล	166	4.00
อำเภอโนนศิลา	153	3.70
อำเภอบ้านแฮด	150	3.70
อำเภอพระยืน	150	3.70
อำเภอเมืองขอนแก่น	175	4.30
อำเภอบ้านฝาง	151	3.70
อำเภอหนองเรือ	155	3.80
อำเภอมัญจาคีรี	155	3.80
อำเภอโคกโพธิ์ไชย	162	3.90
รวม	4,107	100
4 ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	2,080	50.60
มัธยมศึกษา	1,742	42.40
ประกาศนียบัตร/อนุปริญญา	164	4.00
ปริญญาตรี	109	2.70
สูงกว่าปริญญาตรี	12	0.30
รวม	4,107	100
5 อาชีพ		
ธุรกิจส่วนตัว	353	8.60
พนักงานเอกชน	234	5.70
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐวิสาหกิจ	159	3.90
เกษตรกร	2,549	62.10
รับจ้าง	564	13.70
อื่นๆ	248	6.00
รวม	4,107	100

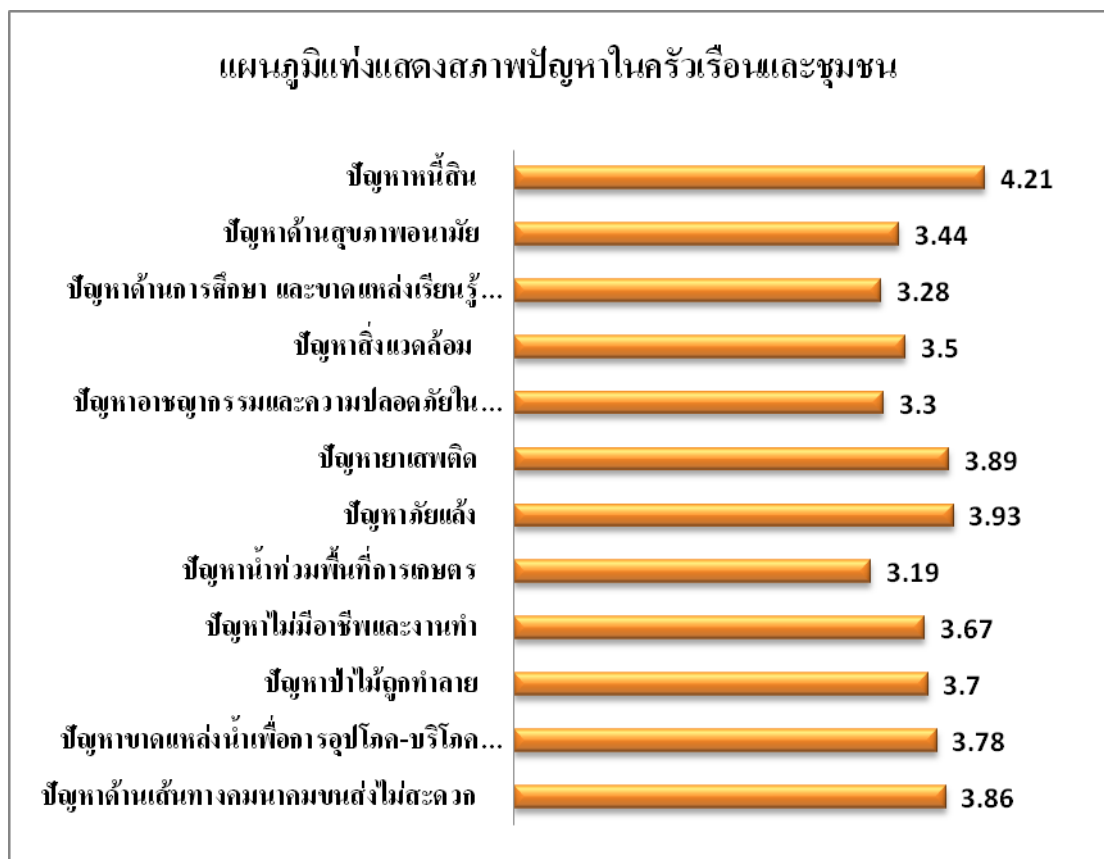
จากตาราง การสำรวจความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ประจำปี 2555 พบว่า จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 4,107 เป็นชาย 1,717 คน คิดเป็นร้อยละ 41.8 เป็นหญิง 2,390 คน คิดเป็นร้อยละ 58.2 มีอายุอยู่ในช่วง 41 - 50 ปี มากที่สุด 1,571 คน คิดเป็นร้อยละ 38.25 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 51- 60 ปี 1,014 คน คิดเป็นร้อยละ 24.69 ระดับการศึกษามากที่สุด ประถมศึกษา 2,080 คน คิดเป็นร้อยละ 50.6 รองลงมามัธยมศึกษา 1,742 คน คิดเป็นร้อยละ 42.40 มีอาชีพเกษตรกรมากที่สุด 2,549 คน คิดเป็นร้อยละ 62.10 รองลงมา รับจ้าง 564 คน คิดเป็นร้อยละ 13.70

ส่วนที่ 2 สภาพปัญหาในครัวเรือนและชุมชน

จากการติดตามและประเมินผลโครงการการติดตามและประเมินผลความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น จำนวน 26 อำเภอ ได้สำรวจระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาในครัวเรือนและชุมชนของท่านที่ประสบในรอบปีที่ผ่านมา และสำรวจโครงการที่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นดำเนินการในระยะ 3 ปี โดยแบ่งเขตสำรวจออกเป็น 5 เขต ดังนี้

เขตที่ 1 อำเภอกระนวน , อำเภอชำสูง, อำเภอน้ำพอง , อำเภอเขาสวนกวาง , และอำเภออุบลรัตน์
 เขต 2 อำเภอหนองสองห้อง , อำเภอเวียงใหญ่ , อำเภอเวียงน้อย , อำเภอชนบท , และอำเภอเปือยน้อย
 เขต 3 อำเภอภูเวียง, อำเภอเวียงเก่า , อำเภอหนองนาคำ , อำเภอชุมแพ , อำเภอสีชมพู , อำเภอภูผาม่าน
 เขต 4 อำเภอบ้านไผ่ , อำเภอพล , อำเภอโนนศิลา , อำเภอบ้านแฮด , อำเภอพระยืน
 เขต 5 อำเภอเมืองขอนแก่น , อำเภอบ้านฝาง , อำเภอหนองเรือ , อำเภอมีชัยบุรี
 และอำเภอโคกโพธิ์ไชย และแสดงเป็นแผนภูมิแท่งดังนี้

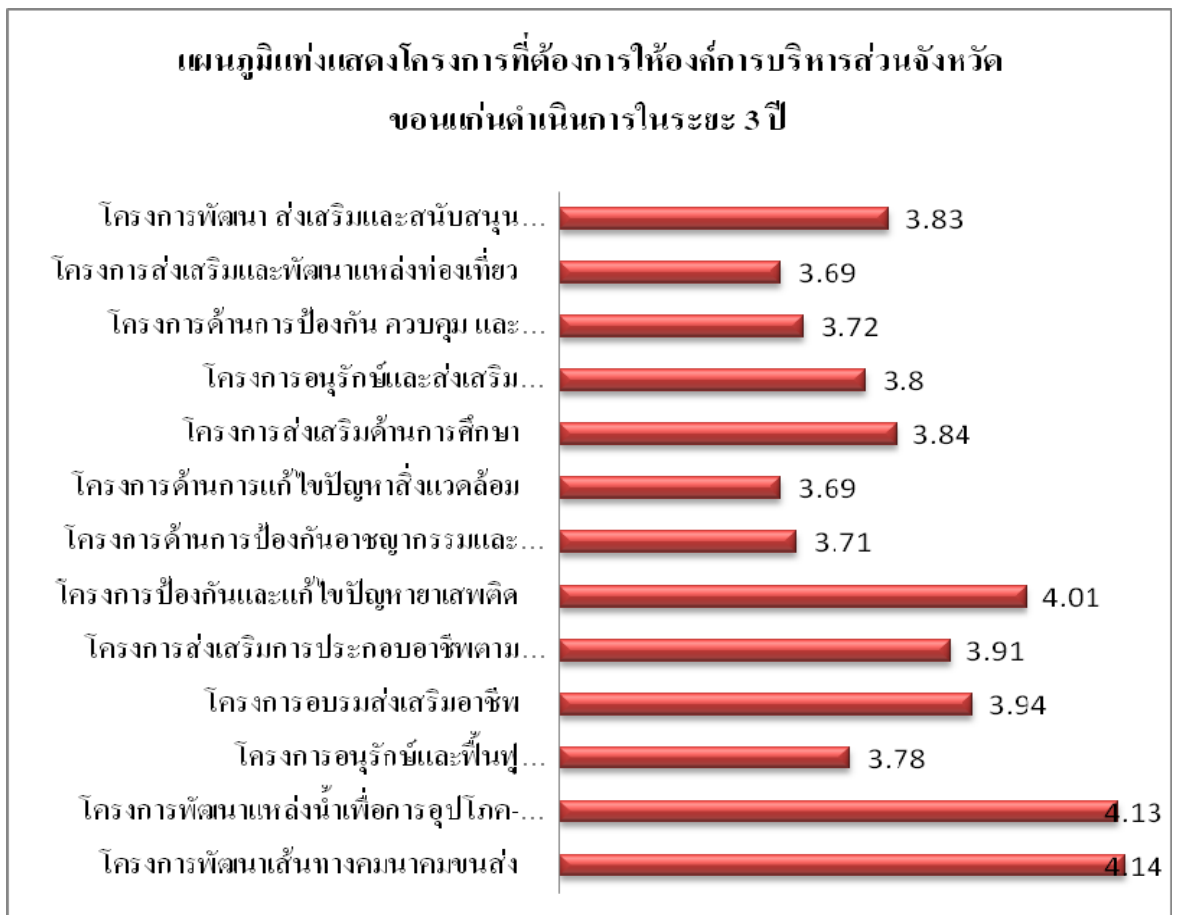
เขตที่ 1 อำเภอกระนวน , อำเภอชำสูง, อำเภอน้ำพอง , อำเภอเขาสวนกวาง , และอำเภออุบลรัตน์
 ระดับความคิดเห็นกับสภาพปัญหาในครัวเรือนและชุมชนของท่านที่ประสบในรอบปีที่ผ่านมา
 การประเมินผลการดำเนินงานมีผลดังนี้

จากแผนภูมิที่แสดง พบว่า ประชากรในเขตพื้นที่ อ. กระนวน อ. ชำสูง อ. น้ำพอง อ. เขาสวนกวาง และ อ. อุบลรัตน์ ประสบกับปัญหามากที่สุด คือ ปัญหาด้านหนี้สิน มีค่าเฉลี่ย 4.21 รองลงมา ปัญหาภัยแล้ง มีค่าเฉลี่ย 3.93 ปัญหาสุขภาพจิต มีค่าเฉลี่ย 3.89 ปัญหาด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งไม่สะดวก มีค่าเฉลี่ย 3.86 ปัญหาขาดแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค – บริโภค มีค่าเฉลี่ย 3.78 ปัญหาป่าไม้ถูกทำลาย มี

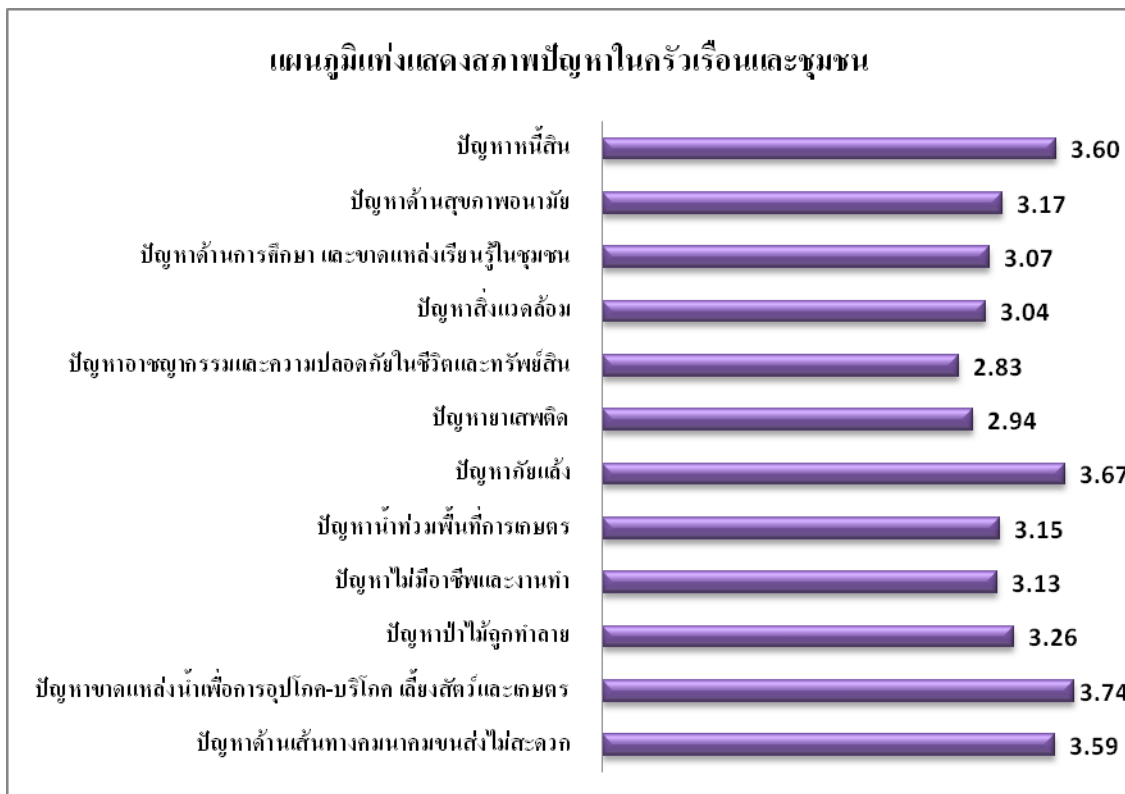
ค่าเฉลี่ย 3.70 ปัญหาไม่มีอาชีพและงานทำ มีค่าเฉลี่ย 3.67 ปัญหาสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 3.50 ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย มีค่าเฉลี่ย 3.44 ปัญหาอาชญากรรมและความปลอดภัยในชีวิต มีค่าเฉลี่ย 3.30 ปัญหาด้านการศึกษาและขาดแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 3.28 และ ปัญหาน้ำท่วมพื้นที่การเกษตร มีค่าเฉลี่ย 3.19 ตามลำดับ

โครงการพัฒนาที่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นดำเนินการในระยะ 3 ปี

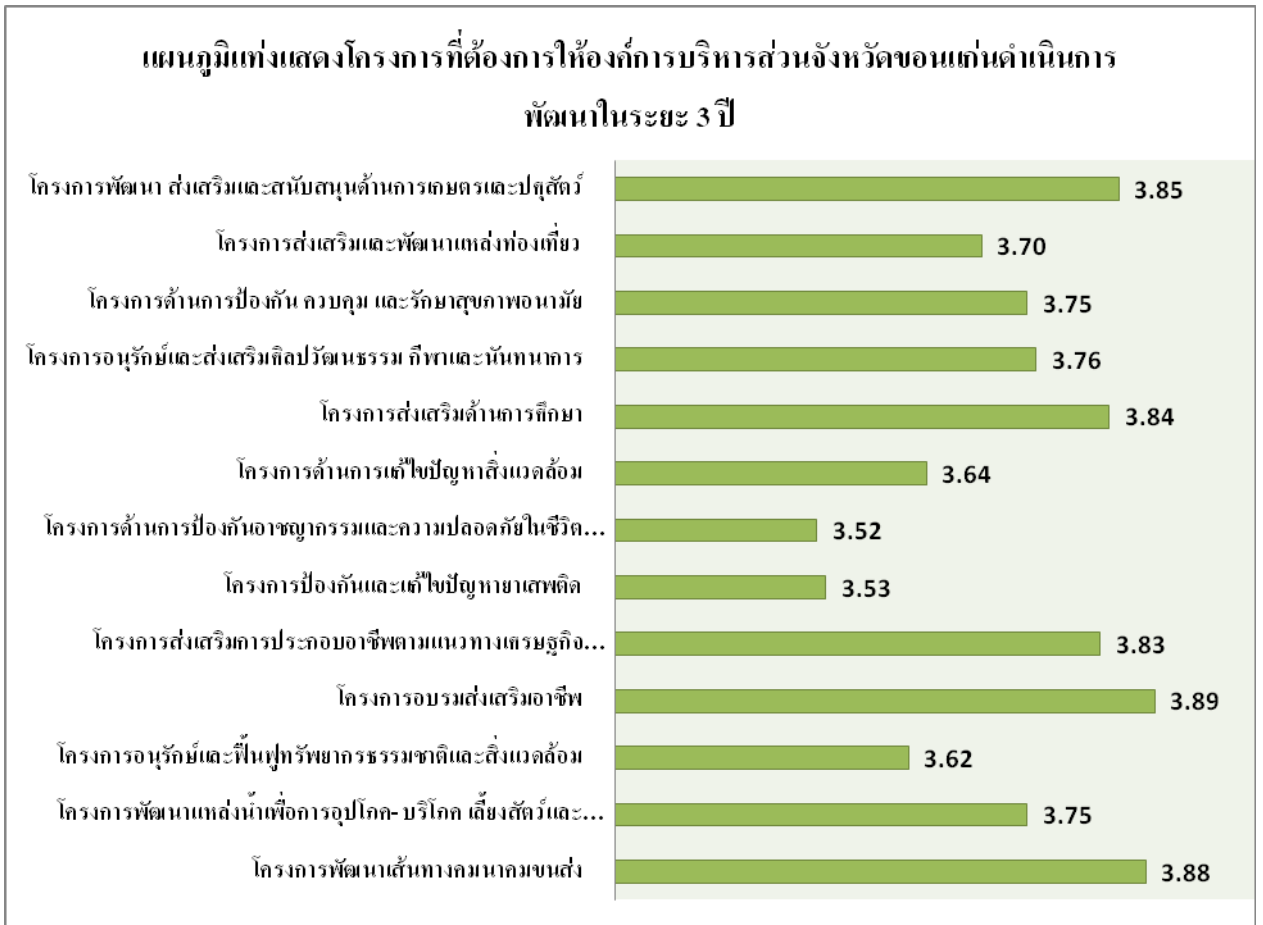
จากแผนภูมิแท่งที่แสดง พบว่า ประชากรในเขตพื้นที่ อ. กระนวน อ. ชำสูง อ. น้ำพอง อ. เขาสวนกวาง และ อ. อุบลรัตน์ ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นพัฒนามากที่สุดคือ โครงการพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่ง มีค่าเฉลี่ย 4.14 รองลงมา โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค – บริโภค มีค่าเฉลี่ย 4.13 โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต มีค่าเฉลี่ย 4.01 โครงการอบรมส่งเสริมอาชีพ มีค่าเฉลี่ย 3.94 โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.91 โครงการส่งเสริมด้านศึกษา มีค่าเฉลี่ย 3.84 โครงการพัฒนาส่งเสริมและสนับสนุนด้านการเกษตรและปศุสัตว์ มีค่าเฉลี่ย 3.83 โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 3.80 โครงการด้านการป้องกันและควบคุมและรักษาสุขภาพอนามัย มีค่าเฉลี่ย 3.72 โครงการด้านการป้องกันอาชญากรรมและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีค่าเฉลี่ย 3.71 โครงการด้านการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 3.69 และโครงการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.69 ตามลำดับ

เขต 2 อำเภอหนองสองห้อง , อำเภอเวียงใหญ่ , อำเภอเวียงน้อย , อำเภอชนบท , และอำเภอเปือยน้อย
ระดับความคิดเห็นกับสภาพปัญหาในครัวเรือนและชุมชนของประชาชนที่ประสบดังนี้

จากแผนภูมิที่แสดง พบว่า ประชากรในเขตพื้นที่ อำเภอหนองสองห้อง , อำเภอเวียงใหญ่ , อำเภอเวียงน้อย , อำเภอชนบท , และอำเภอเปือยน้อย ประสบกับปัญหามากที่สุด คือ ปัญหาขาดแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค มีค่าเฉลี่ย 3.74 รองลงมา ปัญหาภัยแล้ง มีค่าเฉลี่ย 3.67 ปัญหาหนี้สิน มีค่าเฉลี่ย 3.60 ปัญหาด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งไม่สะดวก มีค่าเฉลี่ย 3.59 ปัญหาป่าไม้ถูกทำลาย มีค่าเฉลี่ย 3.26 ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย มีค่าเฉลี่ย 3.17 ปัญหาน้ำท่วมพื้นที่การเกษตร มีค่าเฉลี่ย 3.15 ปัญหาไม่มีอาชีพและงานทำ มีค่าเฉลี่ย 3.13 ปัญหาด้านการศึกษาและขาดแหล่งเรียนรู้ในชุมชน มีค่าเฉลี่ย 3.07 ปัญหาสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 3.04 ปัญหายาเสพติด มีค่าเฉลี่ย 2.94 และ ปัญหาอาชญากรรมและความปลอดภัยในชีวิต มีค่าเฉลี่ย 2.83 ตามลำดับ

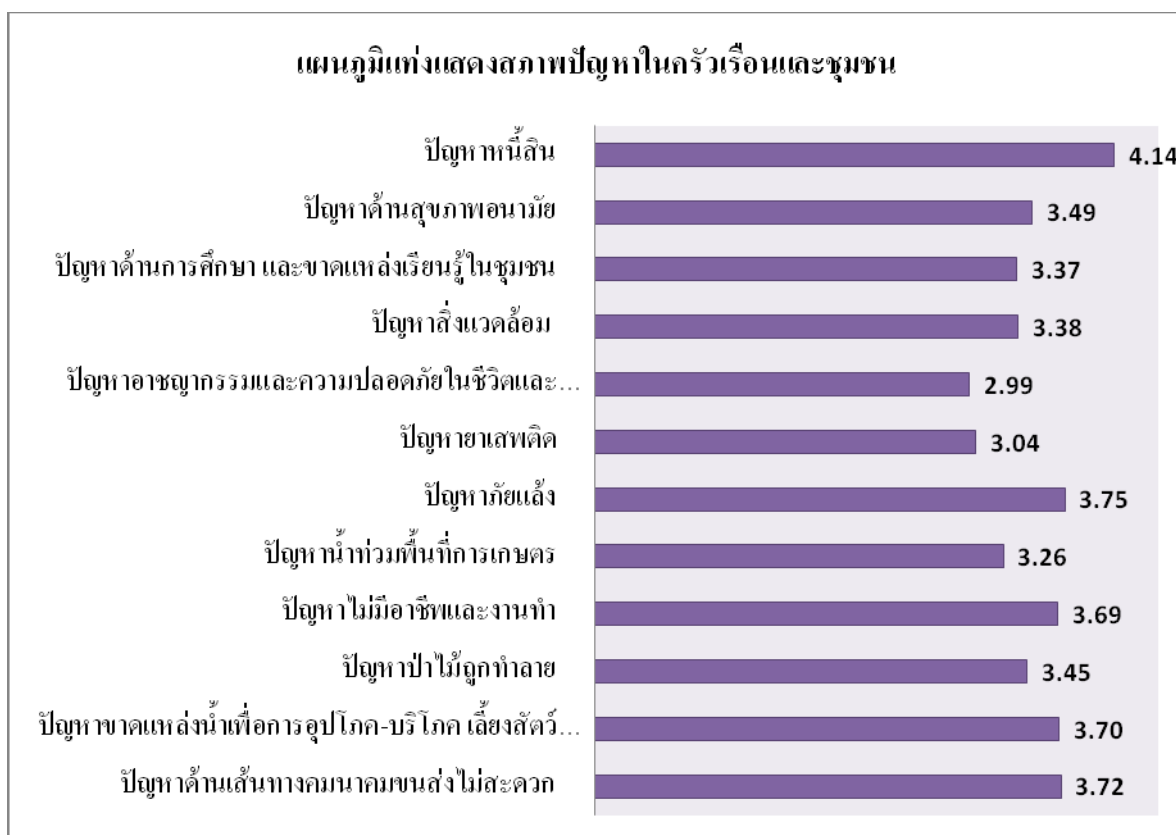
โครงการพัฒนาที่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นดำเนินการในระยะ 3 ปี

จากแผนภูมิแท่งที่แสดง พบว่า ประชากรในเขตพื้นที่ อำเภอหนองสองห้อง , อำเภอเวียงใหญ่ , อำเภอเวียงน้อย , อำเภอชนบท , และอำเภอเปือยน้อย ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นพัฒนามากที่สุดคือ โครงการส่งเสริมอาชีพ มีค่าเฉลี่ย 3.89 รองลงมา โครงการพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่ง มีค่าเฉลี่ย 3.88 โครงการพัฒนาส่งเสริมและสนับสนุนด้านการเกษตรและปศุสัตว์ มีค่าเฉลี่ย 3.85 โครงการส่งเสริมด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ย 3.84 โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 3.83 โครงการอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมกีฬาและนันทนาการ มีค่าเฉลี่ย 3.76 โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค เลี้ยงสัตว์และการเกษตร มีค่าเฉลี่ย 3.75 โครงการด้านการป้องกัน ควบคุม และรักษาสุขภาพอนามัย มีค่าเฉลี่ย 3.75 โครงการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.70 โครงการด้านการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 3.64 โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 3.62 โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต มีค่าเฉลี่ย 3.53 โครงการด้านการป้องกันอาชญากรรมและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีค่าเฉลี่ย 3.52 ตามลำดับ

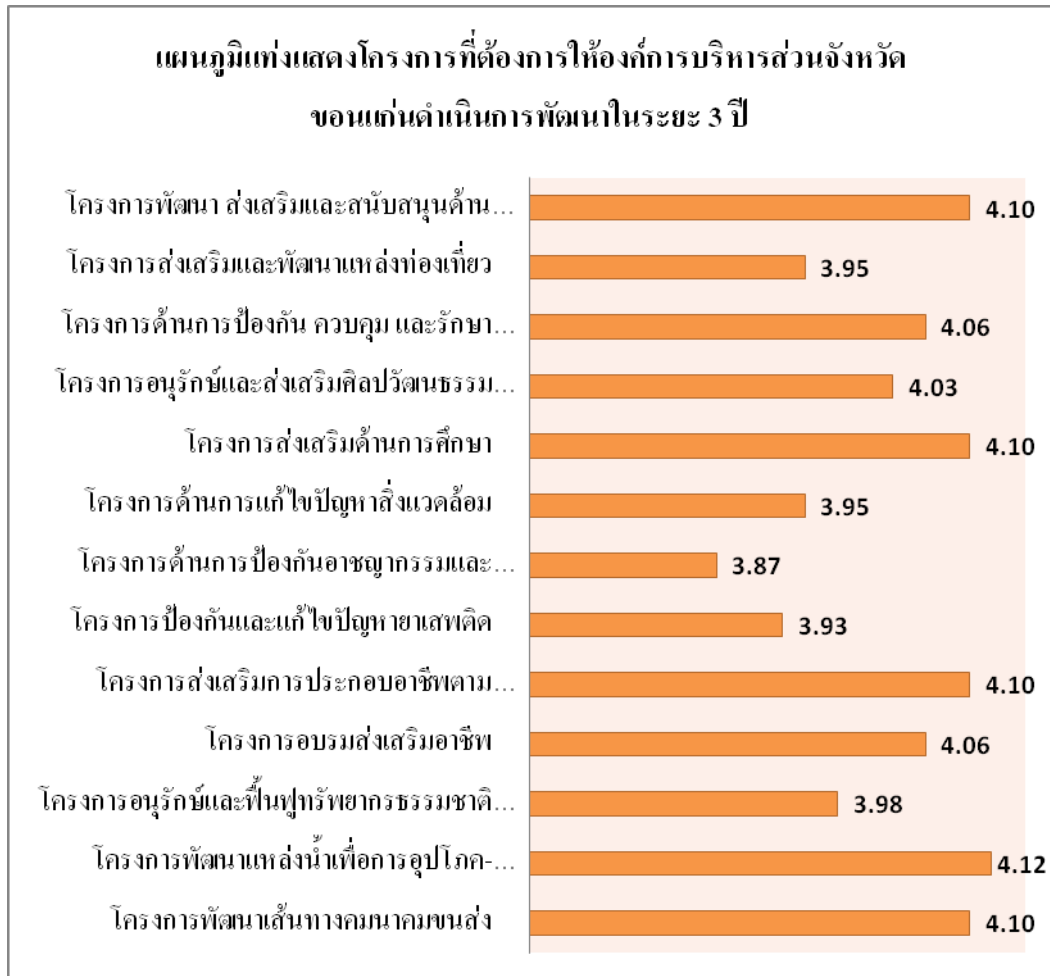
เขต 3 อำเภอเวียง, อำเภอเวียงเก่า , อำเภอหนองน้ำคำ , อำเภอชุมแพ , อำเภอสีชมพู ,
อำเภอภูพาน

ระดับความคิดเห็นกับสภาพปัญหาในครัวเรือนและชุมชนของประชาชน ดังนี้

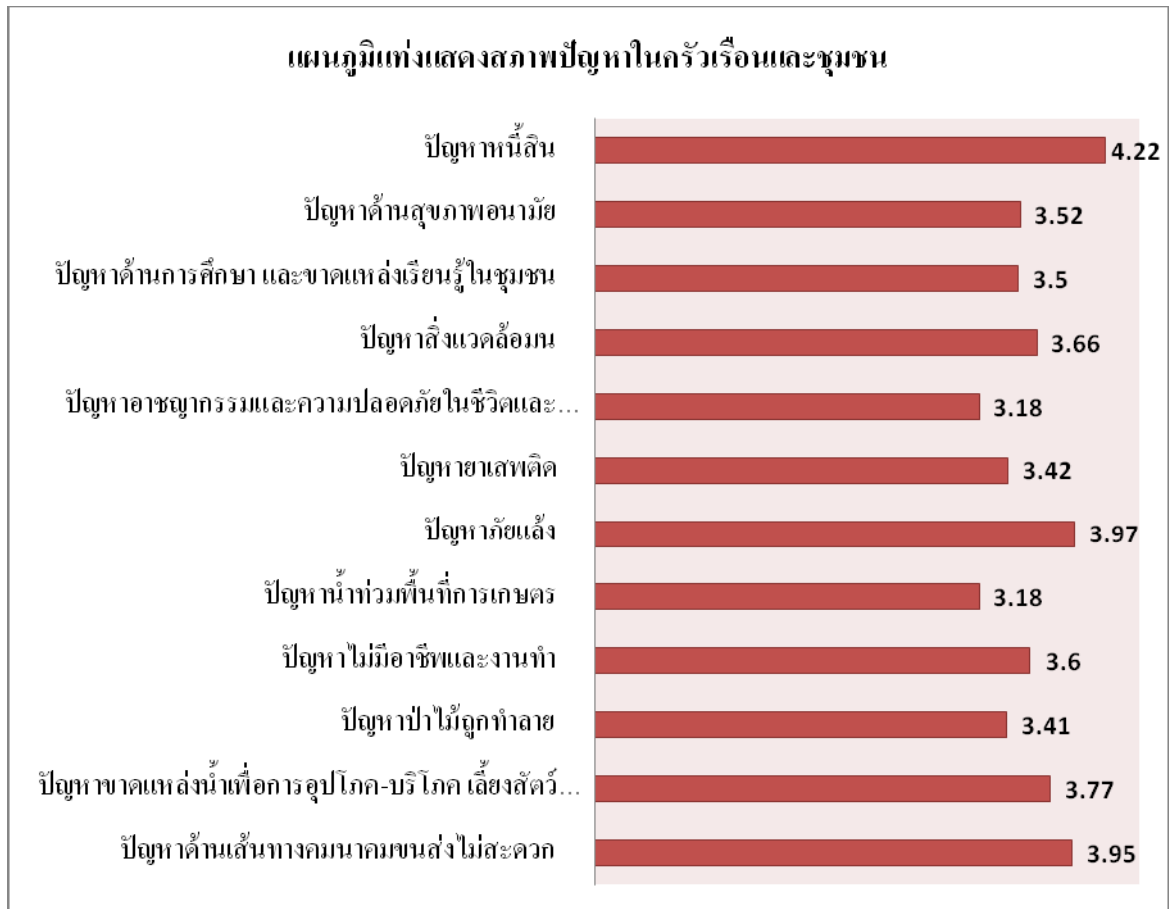
จากแผนภูมิที่แสดง พบว่า ประชากรในเขตพื้นที่ อำเภอเวียง, อำเภอเวียงเก่า , อำเภอหนองน้ำคำ , อำเภอชุมแพ , อำเภอสีชมพู , อำเภอภูพาน ประสบกับปัญหามากที่สุด คือ ปัญหาหนี้สิน มีค่าเฉลี่ย 4.14 รองลงมา ปัญหาภัยแล้ง มีค่าเฉลี่ย 3.75 ปัญหาด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งไม่สะดวก มีค่าเฉลี่ย 3.72 ปัญหาขาดแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค เลี้ยงสัตว์และการเกษตร มีค่าเฉลี่ย 3.70 ปัญหาไม่มีอาชีพและงานทำ มีค่าเฉลี่ย 3.69 ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย มีค่าเฉลี่ย 3.49 ปัญหาป่าไม้ถูกทำลาย มีค่าเฉลี่ย 3.45 ปัญหาสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 3.38 ปัญหาด้านการศึกษาและขาดแหล่งเรียนรู้ในชุมชน มีค่าเฉลี่ย 3.37 ปัญหาน้ำท่วมพื้นที่การเกษตร มีค่าเฉลี่ย 3.26 ปัญหาสาธารณสุข มีค่าเฉลี่ย 3.04 ปัญหาอาชญากรรมและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีค่าเฉลี่ย 2.99 ตามลำดับ

โครงการพัฒนาที่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นดำเนินการในระยะ 3 ปี

จากแผนภูมิที่แสดง พบว่า ประชากรในเขตพื้นที่ อำเภอภูเวียง, อำเภอเวียงเก่า , อำเภอหนองนาคำ , อำเภอชุมแพ , อำเภอสีชมพู , อำเภอภูผาม่าน ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นพัฒนามากที่สุดคือ โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค เลี้ยงสัตว์และการเกษตร มีค่าเฉลี่ย 4.12 รองลงมา โครงการพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่ง มีค่าเฉลี่ย 4.10 โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 4.10 โครงการส่งเสริมด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.10 โครงการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนด้านการเกษตรและปศุสัตว์ มีค่าเฉลี่ย 4.10 โครงการอบรมส่งเสริมอาชีพ มีค่าเฉลี่ย 4.06 โครงการด้านการป้องกัน ควบคุม และรักษาสุขภาพอนามัย มีค่าเฉลี่ย 4.06 โครงการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 3.98 โครงการด้านการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 3.95 โครงการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.95 โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด มีค่าเฉลี่ย 3.93 และโครงการด้านการป้องกันอาชญากรรมและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีค่าเฉลี่ย 3.87 ตามลำดับ

เขต 4 อำเภอบ้านไผ่ , อำเภอพล , อำเภอโนนศิลา , อำเภอบ้านแฮด , อำเภอพระยืน
ระดับความคิดเห็นกับสภาพปัญหาในครัวเรือนและชุมชนของประชาชนดังนี้

จากแผนภูมิที่แสดง พบว่า ประชากรในเขตพื้นที่ อำเภอบ้านไผ่ , อำเภอพล , อำเภอโนนศิลา , อำเภอบ้านแฮด , อำเภอพระยืน ประสบกับปัญหามากที่สุด คือ ปัญหาหนี้สิน มีค่าเฉลี่ย 4.22 รองลงมา ปัญหาภัยแล้ง มีค่าเฉลี่ย 3.97 ปัญหาด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งไม่สะดวก มีค่าเฉลี่ย 3.95 ปัญหาขาดแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภค เลี้ยงสัตว์และเกษตร มีค่าเฉลี่ย 3.77 ปัญหาสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 3.66 ปัญหาไม่มีอาชีพและงานทำ มีค่าเฉลี่ย 3.60 ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย มีค่าเฉลี่ย 3.52 ปัญหาด้านการศึกษา และขาดแหล่งเรียนรู้ในชุมชน มีค่าเฉลี่ย 3.50 ปัญหาสาธารณสุข มีค่าเฉลี่ย 3.42 ปัญหาป่าไม้ถูกทำลาย มีค่าเฉลี่ย 3.41 ปัญหาน้ำท่วมพื้นที่การเกษตร มีค่าเฉลี่ย 3.18 และปัญหาอาชญากรรมและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 3.18 ตามลำดับ

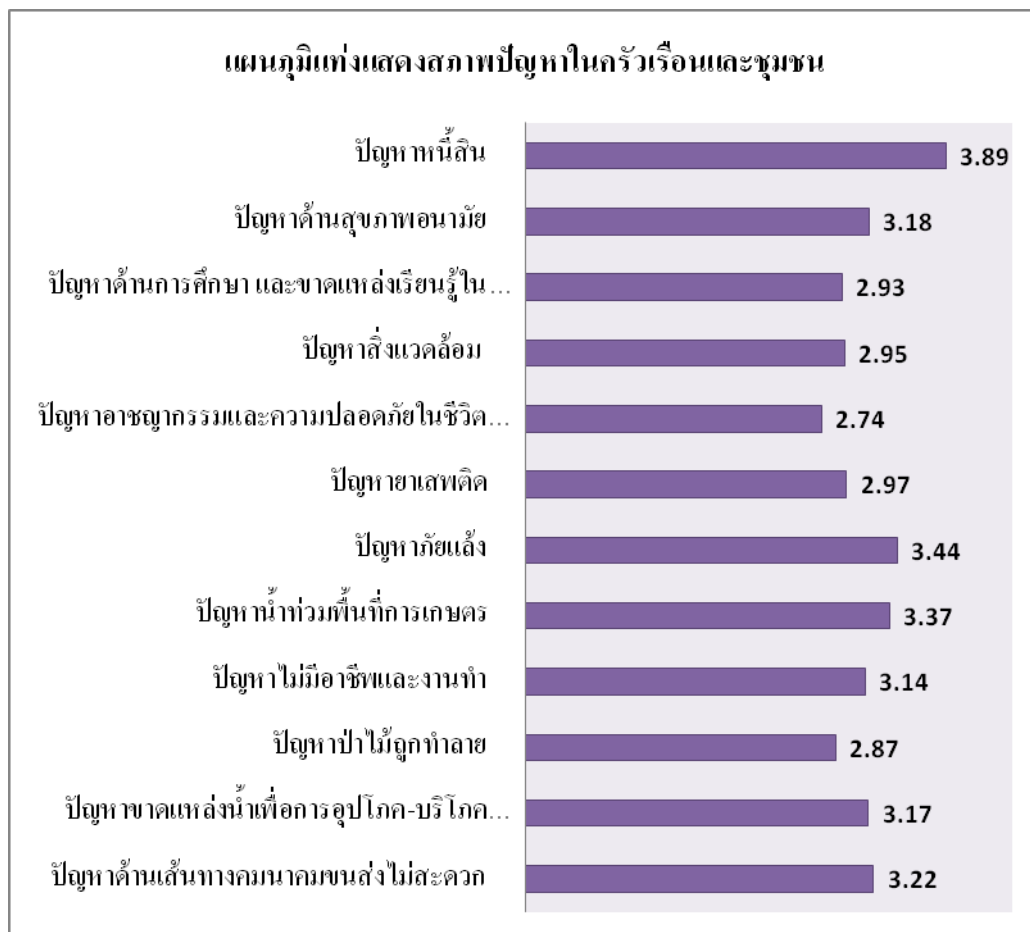
โครงการพัฒนาที่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นดำเนินการในระยะ 3 ปี

จากแผนภูมิแท่งที่แสดง พบว่า ประชากรในเขตพื้นที่ อำเภอบ้านไผ่ , อำเภอพล , อำเภอโนนศิลา , อำเภอบ้านแฮด , อำเภอพระยืน ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นพัฒนามากที่สุดคือ โครงการพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่ง มีค่าเฉลี่ย 4.20 รองลงมา โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภค เลี้ยงสัตว์และการเกษตร มีค่าเฉลี่ย 4.10 โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 4.10 โครงการอบรมส่งเสริมอาชีพ มีค่าเฉลี่ย 4.05 โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 4.03 โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีค่าเฉลี่ย 4.01 โครงการส่งเสริมด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ย 3.98 โครงการด้านการแก้ไขปัญหาสัตว์เลี้ยง มีค่าเฉลี่ย 3.93 โครงการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.93 โครงการด้านการป้องกัน ควบคุมและรักษาสุขภาพอนามัย มีค่าเฉลี่ย 3.91 โครงการอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม กีฬาและนันทนาการ มีค่าเฉลี่ย 3.85 โครงการด้านการป้องกันอาชญากรรมและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีค่าเฉลี่ย 3.81 ตามลำดับ

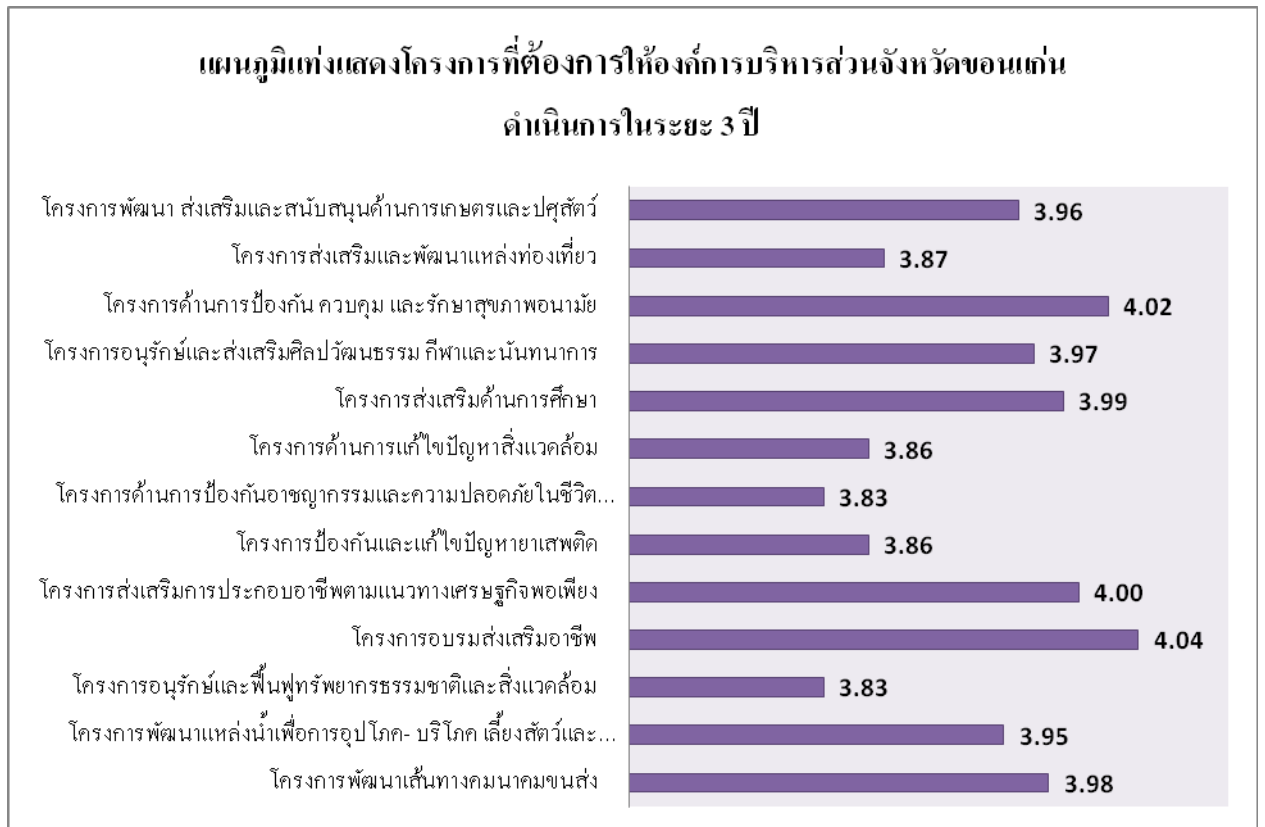
เขต 5 อำเภอเมืองขอนแก่น , อำเภอบ้านฝาง , อำเภอหนองเรือ , อำเภอมีชัยบุรี
และอำเภอโคกโพธิ์ไชย

ระดับความคิดเห็นกับสภาพปัญหาในครัวเรือนและชุมชนของประชาชน ดังนี้

จากแผนภูมิที่แสดง พบว่า ประชากรในเขตพื้นที่ อำเภอเมืองขอนแก่น , อำเภอบ้านฝาง , อำเภอหนองเรือ , อำเภอมีชัยบุรี และอำเภอโคกโพธิ์ไชย ประสบกับปัญหามากที่สุด คือ ปัญหาหนี้สิน มีค่าเฉลี่ย 3.89 รองลงมา ปัญหาภัยแล้ง มีค่าเฉลี่ย 3.44 ปัญหา น้ำท่วมพื้นที่การเกษตร มีค่าเฉลี่ย 3.37 ปัญหาด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งไม่สะดวก มีค่าเฉลี่ย 3.22 ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย มีค่าเฉลี่ย 3.18 ปัญหาขาดแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภค เลี้ยงสัตว์และเกษตร มีค่าเฉลี่ย 3.17 ปัญหาไม่มีอาชีพและงานทำ มีค่าเฉลี่ย 3.14 ปัญหาสุขภาพเสพติด มีค่าเฉลี่ย 2.97 ปัญหาสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 2.95 ปัญหาด้านการศึกษา และขาดแหล่งเรียนรู้ในชุมชน มีค่าเฉลี่ย 2.93 ปัญหาป่าไม้ถูกทำลาย มีค่าเฉลี่ย 2.87 ปัญหาอาชญากรรมและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 2.74 ตามลำดับ

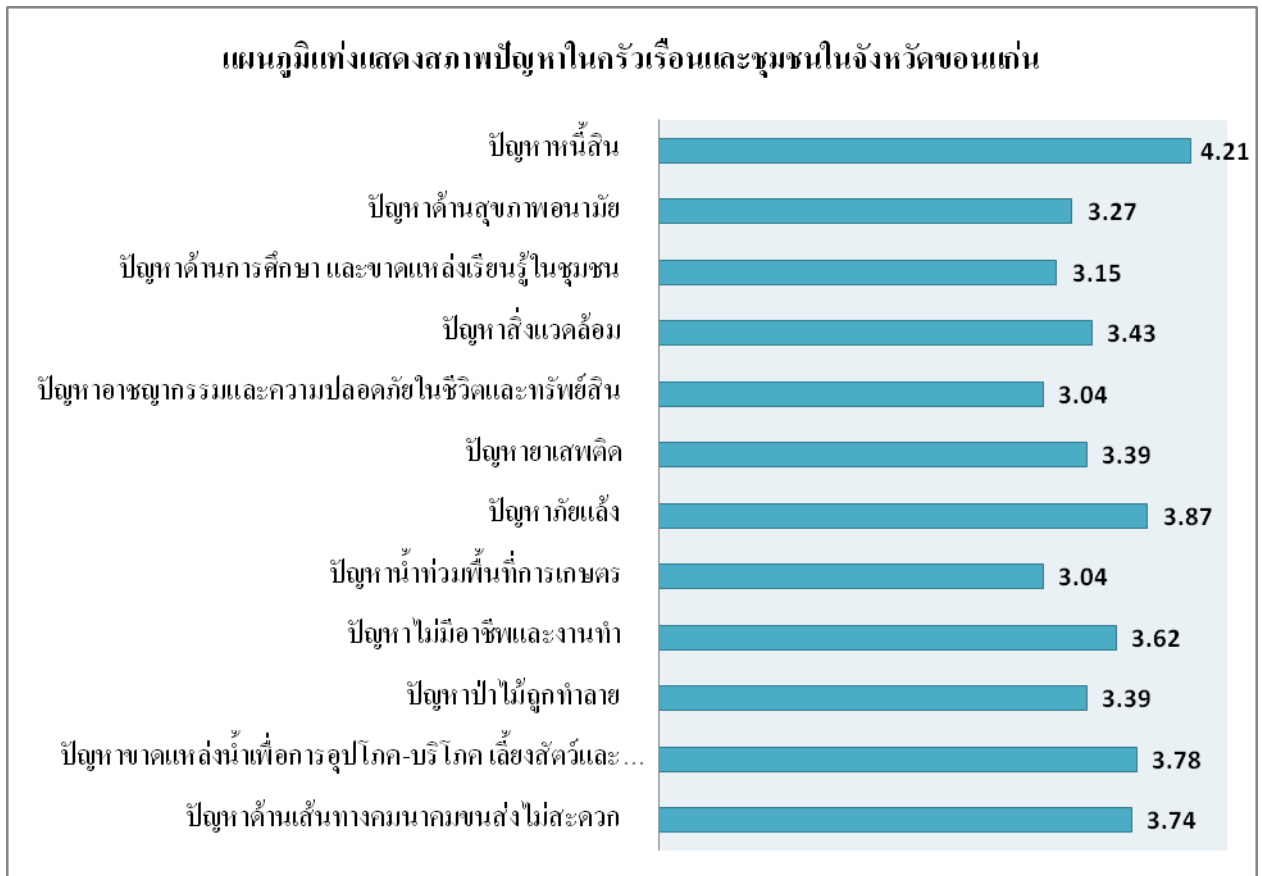
โครงการพัฒนาที่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นดำเนินการในระยะ 3 ปี

จากแผนภูมิแท่งที่แสดง พบว่า ประชากรในเขตพื้นที่ อำเภอเมืองขอนแก่น , อำเภอบ้านฝาง , อำเภอหนองเรือ , อำเภอภูผาศิรี และอำเภอโคกโพธิ์ไชย ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นพัฒนา มากที่สุดคือ โครงการอบรมส่งเสริมอาชีพ มีค่าเฉลี่ย 4.04 รองลงมาคือ โครงการด้านการป้องกัน ควบคุม และ รักษาสุขภาพอนามัย มีค่าเฉลี่ย 4.02 โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง มี ค่าเฉลี่ย 4.00 โครงการส่งเสริมด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ย 3.99 โครงการพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่ง มี ค่าเฉลี่ย 3.98 โครงการอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมกีฬาและนันทนาการ มีค่าเฉลี่ย 3.97 โครงการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนด้านการเกษตรและปศุสัตว์ มีค่าเฉลี่ย 3.96 โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภคเลี้ยงสัตว์และการเกษตร มีค่าเฉลี่ย 3.95 โครงการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.87 โครงการด้านการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 3.86 โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด มีค่าเฉลี่ย 3.86 โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 3.83 และโครงการด้านการ ป้องกันอาชญากรรมและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ตามลำดับ

ภาพรวมสภาพปัญหาในครัวเรือนและชุมชน

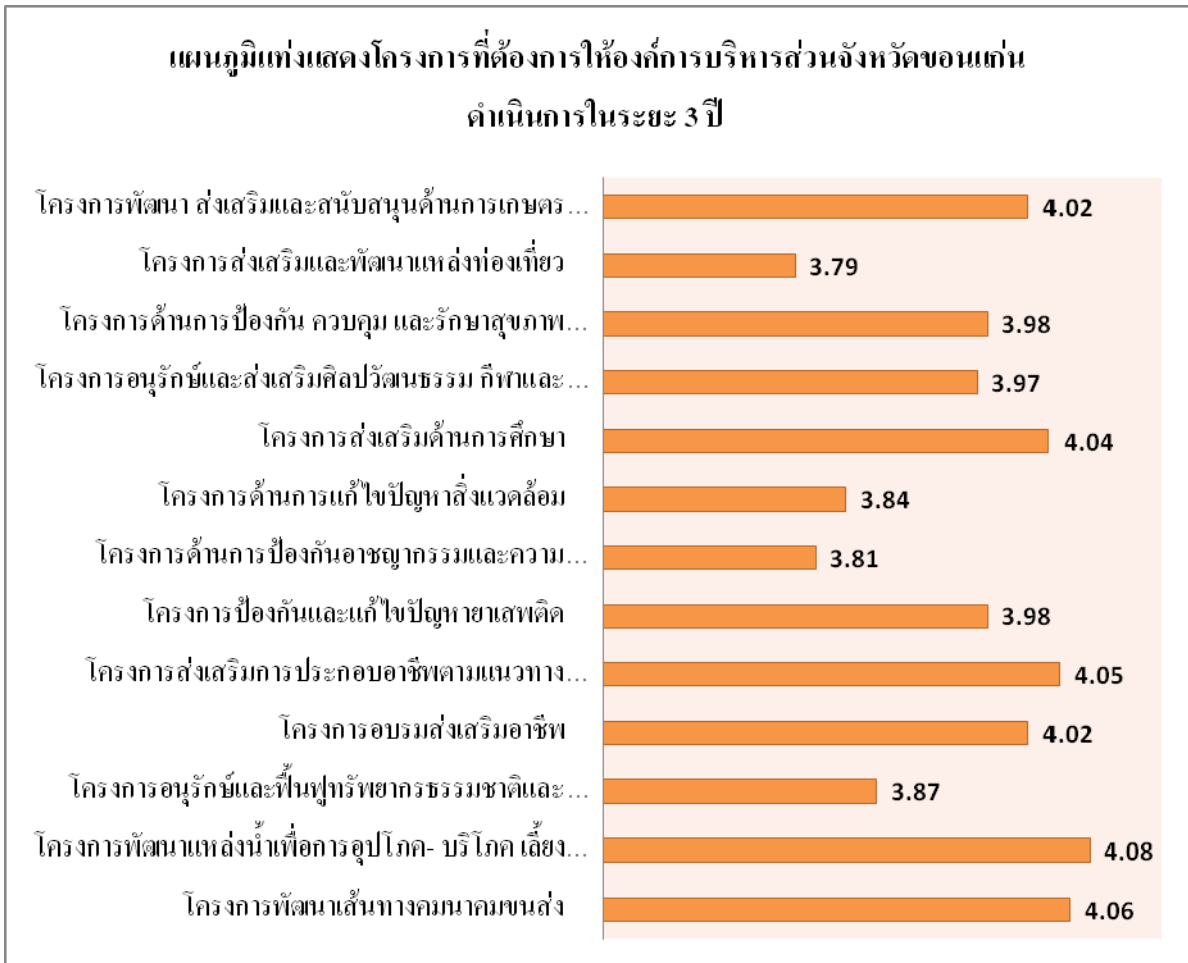
จากการติดตามและประเมินผลโครงการฯ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ทั้ง 26 อำเภอ มีระดับความคิดเห็นกับสภาพปัญหาในครัวเรือนและชุมชนของประชาชน ดังนี้

จากแผนภูมิที่แสดง พบว่า ประชากรในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ทั้ง 26 อำเภอ ประสบกับปัญหามากที่สุด คือ ปัญหาหนี้สิน มีค่าเฉลี่ย 4.21 รองลงมา ปัญหาภัยแล้ง มีค่าเฉลี่ย 3.87 ปัญหาขาดแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภค เลี้ยงสัตว์และการเกษตร มีค่าเฉลี่ย 3.78 ปัญหาด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งไม่สะดวก มีค่าเฉลี่ย 3.74 ปัญหาไม่มีอาชีพและงานทำ มีค่าเฉลี่ย 3.62 ปัญหาสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 3.43 ปัญหาสาธารณสุข มีค่าเฉลี่ย 3.39 ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย มีค่าเฉลี่ย 3.27 ปัญหาด้านการศึกษา และขาดแหล่งเรียนรู้ในชุมชน มีค่าเฉลี่ย 3.15 ปัญหาน้ำท่วมพื้นที่การเกษตร มีค่าเฉลี่ย 3.04 ปัญหาอาชญากรรมและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 3.04 ตามลำดับ

ภาพรวมความต้องการในการพัฒนา

โครงการพัฒนาที่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นดำเนินการในระยะ 3 ปี

จากแผนภูมิแท่งที่แสดง พบว่า ประชากรในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่นทั้ง 26 อำเภอ มีความต้องการที่จะให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นพัฒนามากที่สุดคือ โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภค เลี้ยงสัตว์ และการเกษตร มีค่าเฉลี่ย 4.08 โครงการเส้นทางคมนาคมขนส่ง มีค่าเฉลี่ย 4.06 โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 4.05 โครงการส่งเสริมด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.04 โครงการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนด้านการเกษตรและปศุสัตว์ มีค่าเฉลี่ย 4.02 โครงการส่งเสริมอาชีพ มีค่าเฉลี่ย 4.02 โครงการด้านการป้องกัน ควบคุม และรักษาสุขภาพอนามัย มีค่าเฉลี่ย 3.98 โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีค่าเฉลี่ย 3.98 โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 3.97 โครงการอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม กีฬาและนันทนาการ มีค่าเฉลี่ย 3.87 โครงการด้านการแก้ไขปัญหาลิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 3.84 โครงการด้านการป้องกันอาชญากรรมและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีค่าเฉลี่ย 3.81 และโครงการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.79 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปราย ข้อเสนอแนะ

การสำรวจความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ประจำปี 2555 จำนวน 26 อำเภอ ระหว่างเดือนมิถุนายน - กันยายน 2555 องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว สรุปผลการสำรวจความคิดเห็นหัวข้อดังนี้

1. วัตถุประสงค์
2. สรุปผล
3. อภิปราย
4. ข้อคิดเห็นอื่นๆ

1. วัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผล

1. เพื่อทราบปัญหาเพราะความต้องการของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการจัดระบบบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเอง
3. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาท้องถิ่น

2. สรุปผล

2.1 สถานภาพทั่วไปของประชากร

การสำรวจความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 4,107 พบว่ากลุ่มประชากรส่วนใหญ่เป็น เป็นหญิง จำนวน 2,390 คน คิดเป็นร้อยละ 58.20 เป็นชาย จำนวน 1,717 คน คิดเป็นร้อยละ 41.80 มีอายุอยู่ในช่วง 41- 50 ปี มากที่สุด จำนวน 1,571 คน คิดเป็นร้อยละ 38.25 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 51- 60 ปี 1,014 คน คิดเป็นร้อยละ 24.69 ระดับการศึกษามากที่สุด ประถมศึกษา จำนวน 2,080 คน คิดเป็นร้อยละ 50.60 รองลงมามัธยมศึกษา จำนวน 1,742 คน คิดเป็นร้อยละ 42.40 มีอาชีพเกษตรกรมากที่สุด จำนวน 2,549 คน คิดเป็นร้อยละ 62.10 รองลงมา รับจ้าง จำนวน 564 คน คิดเป็นร้อยละ 13.70

1. **ระดับสภาพปัญหาในครัวเรือนและชุมชนของประชาชน** อยู่ในระดับ **มาก** ค่าเฉลี่ย 3.49 โดยเรียงลำดับสภาพของปัญหาจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับดังนี้

- ปัญหาหนี้สิน ค่าเฉลี่ย 4.21
- ปัญหาภัยแล้ง ค่าเฉลี่ย 3.87
- ปัญหาขาดแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภค เลี้ยงสัตว์และการเกษตร ค่าเฉลี่ย 3.78

2. **ระดับโครงการที่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นดำเนินการ** อยู่ในระดับ **มาก** ค่าเฉลี่ย 3.96 โดยเรียงลำดับโครงการที่ต้องการดำเนินการ จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับดังนี้

- โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภค เลี้ยงสัตว์และการเกษตร ค่าเฉลี่ย 4.08
- โครงการพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่ง ค่าเฉลี่ย 4.06
- โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ค่าเฉลี่ย 4.05

3. จากการวิเคราะห์ข้อมูล ได้พบประเด็นที่ประสบ พบว่า ในภาพรวมอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัญหาในครัวเรือนและชุมชนที่ประสบ พบว่า ในภาพรวมประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ประสบปัญหาหนี้สินมากเป็นที่สุด ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 และ 2554 ปัญหาที่พบมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ ปัญหาหนี้สินในครัวเรือน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนไม่สามารถที่จะทำการเกษตรได้อย่างเต็มที่ ผลผลิตได้น้อย บางปีแห้งแล้ง ขาดแคลนน้ำ บางปีน้ำท่วม ราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น เช่น ปุ๋ย ราคาแพง ค่าแรงงานสูง ค่าเครื่องจักรการเกษตรเพิ่มมากขึ้นและอีกประเด็นการว่างงานของเกษตรกร ประชาชน บุคคลทั่วไปไม่มีรายได้ จึงเป็นเหตุให้เกิดการกู้ยืมเงินมาใช้จ่ายภายในครอบครัวทำให้เกิดปัญหาหนี้สินตามมา

2. โครงการพัฒนาที่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจังหวัดขอนแก่นดำเนินการคือ ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่ง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าประชาชนอยู่ในพื้นที่ห่างไกลความเจริญทางสัญจรไปมาลำบาก ต้องการเห็นเส้นทางคมนาคมขนส่งสะดวกสบายมีความเจริญ ซึ่งต้องการพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่งและยังต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นส่งเสริมการประกอบอาชีพตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง อาจเป็นเพราะว่าเกษตรกร ประชาชน บุคคลทั่วไป ต้องการมีรายได้เสริม หลังจากการเก็บเกี่ยวพืชผลทางการเกษตร จะได้มีรายได้เสริม เป็นการลดปัญหาหนี้สินของเกษตรกร ได้อีกทางหนึ่ง อีกทั้งยังได้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาปฏิบัติให้เห็นเป็นรูปธรรม ทำให้เกิดเป็นชุมชนเข้มแข็งขึ้น

3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการการพัฒนา สรุปได้ว่า ประชาชนในจังหวัดขอนแก่นต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นพัฒนาในด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่ เพราะที่ใช้สัญจรไปมาได้สะดวกขึ้น มีแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภคเลี้ยงสัตว์และการเกษตร เพื่อใช้ในการทำการเกษตร และยังมีโครงการอื่นที่ต้องการให้ดำเนินการดังนี้

- โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพในอำเภอพระยืน
- โครงการเศรษฐกิจพอเพียงแบบถาวรและมั่นคงอำเภอพระยืน
- โครงการพัฒนาจิตใจและฝึกรวินัยของสังคม อำเภอเมืองขอนแก่น
- โครงการฝึกอบรมกรมการรักษาน้ำ ปัญหาที่ทิ้งขยะ อำเภอโนนศิลา
- โครงการอบรมเรื่องสารเคมีที่ใช้ในการเกษตร ให้กับประชาชน อำเภอน้ำพอง
- โครงการฝึกอบรมแปรรูปสินค้าด้านเกษตรอำเภอเปือยน้อย

4. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1. ผลจากการสำรวจความคิดเห็น ควรแจ้งประสานไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดขอนแก่น รวมทั้งตัวแทนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นแต่ละเขต (สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปสนับสนุนการพัฒนาและส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้ประชาชนในท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

2. กลุ่มเป้าหมายในการสำรวจความคิดเห็นควรสำรวจไปยังกลุ่มข้าราชการ ครู อาจารย์ หลากๆภาคส่วน ข้อมูลที่ได้จะได้ครอบคลุมหลายๆด้าน

ข้อเสนอแนะสำหรับการสำรวจความคิดเห็นในครั้งต่อไป

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ควรสนับสนุนให้บุคลากรในองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ดำเนินการพัฒนางานด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพราะเป็นการวิจัยที่เจ้าหน้าที่และชุมชน/ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ตั้งแต่การรับทราบปัญหา การวิเคราะห์ การวางแผนแนวทางแก้ปัญหา การปฏิบัติงานเพื่อแก้ปัญหา และการติดตามและประเมินผล อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่องานวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นต่อไป

การติดตามและประเมินผลโครงการติดตามและประเมินผลการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขต
พื้นที่จังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ 2555

คณะที่ปรึกษา

1. ดร.พงษ์ศักดิ์	ตั้งวานิชกพงษ์	นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
2. นายสุชาติ	โคตรทุม	ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
3. นางสุมาลี	ฐานวิเศษ	รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
4. นายธาดา	พรหมสาขา ณ สกลนคร	รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
5. นางสาวนงลักษณ์	รัตนจันทร์	รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ประวัติการศึกษา

1. นายวุฒิพร ศรีมังกรแก้ว	สมาชิกสภา อบจ.ขก เขต อ.เมืองขอนแก่น	กรรมการ
-ปริญญาตรี สาขาการจัดการทั่วไป	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย	
-ปริญญาโท สาขาไทยศึกษาเพื่อการพัฒนา	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย	
2. นายณัฐพล แก้วขัน	สมาชิกสภา อบจ.ขก เขต อ.เมืองขอนแก่น	กรรมการ
-ปริญญาตรี นิติศาสตร์บัณฑิต	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	
-ปริญญาโท นิติศาสตรมหาบัณฑิต	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	
3. นายสุรสิทธิ์ เรายพรหม	สมาชิกสภา อบจ.ขก เขต อ.หนองเรือ	กรรมการ
- ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการพัฒนาชุมชน	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย	
4. นายเลื่อน ศรีสุนนท์	ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น	กรรมการ
- ข้าราชการบำนาญ		
5. นายชัยเลิศ จันท	ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น	กรรมการ
-ผู้ใหญ่บ้าน บ้านหัวบึง ตำบลพังทวย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น		
-ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	
6. ท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น		กรรมการ
7. โยธาธิการและผังเมือง		กรรมการ
8. นางสาวนงลักษณ์ รัตนจันทร์	รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	กรรมการ
- ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	กรรมการ
-ปริญญาโท รัฐศาสตรมหาบัณฑิต	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	
9. รองศาสตราจารย์ วิไลวัจน์ ฤกษ์ณงูติ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
ข้าราชการบำนาญ		
-ปริญญาตรี สาขารัฐศาสตรบัณฑิต	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
-ปริญญาตรี สาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	
-ปริญญาโท สาขาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (สังคมสงเคราะห์)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
10. นายประยุทธ์ ชาญนวงศ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
ข้าราชการบำนาญ		
-ปริญญาตรี สาขารัฐศาสตรการเมืองการปกครอง	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	
-ปริญญาตรี สาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	
11. นายเพชร มูลป้อม	ผู้อำนวยการกองแผนและงบประมาณ	กรรมการ
-ปริญญาตรี สาขารัฐศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	
-ปริญญาโท ศาสตรมหาบัณฑิต(รัฐศาสตรการปกครอง)	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน	

คณะทำงาน

1. นางดวงเนตร ชาสุวรรณ นักบริหารงานนโยบายและแผน 7 คณะทำงาน
-ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต(การจัดการทั่วไป) มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
-ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. นางนวลมณี เหล่ากุนทา เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 7ว คณะทำงาน
-ปริญญาตรี รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
-ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. นายอภิเดช สุระมณี เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล 5 คณะทำงาน
-ปริญญาตรี บริหารธุรกิจ สาขาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
4. นางกมลสร สหนาวิน ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล คณะทำงาน
-ปริญญาตรี บริหารธุรกิจ สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น คู่มือติดตามและประเมินผลการจัดทำและแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำเร็จ จันทรสวรรณ, สวรรณ บัวทวน.(2547) ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น แผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ประจำปี 2552 กองแผนและงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น 2552

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เอกสารนโยบายนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด, 2551

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เอกสารข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2552 กองแผนและงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น 2552

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เอกสารสรุปผลการติดตามและประเมินผลผู้ผ่านการฝึกอบรมโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต ประจำปีงบประมาณ 2549 -2550

กองแผนและงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ,2551

ค้นหาจากเว็บไซต์ <http://www.google.co.th>

<http://www.khonhaenpoc.com>

ภาคผนวก

ภาพติดตามการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ประจำปี ๒๕๕๔

